Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 175 | Łódź, Poniedziałek, 29 lipca 1935 r. | דרייצנטער יאהרגאנג | לאדז. מאנטאג, כ״ה תמוז תרצ״ה | № 175

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

קיין יוד טאר נישט אריינקומען

אין קיין שום עפענטליכער אנשטאלט אין דייטשלאנד

בוואריע פון יודן-פאגראמען הערט נישט אויף

בערלין, 28 (יט״א טעלעגראפיש)

דער קארעספאנדענט פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור טעלעגראפירט: די כוואליע פון אונערהערטען און אגרעסיווען אנטיסעמיטיזם אין גאנץ דייטשלאנד דויערט ווייטער.

פאר די באד-אנשטאלטען און אין די קור-ערטער געפינען זיך פאטרולען פון שטורמיסטען, וועלכע לאזען נישט צו קיין יודען. אויך אין קיין שום עפענטליכע ערטער ווערען נישט צוגעלאזען קיין יודען.

דער בירגערמייסטער פון פרייבורג האט טעלעגראפירט צום „פעלקישען בעאבאכטער", אז טראנס וואל איז געווארען אויס „קגאבעל-ראיאן", אז פון דארט זענען שוין פערטריבען געווארען אלע יודען.

ס'איז פערווערט געווארען דער אריינגאנג פאר יודען אין די באד-אנשטאלטען פון דארטמונד, לאנדבאך און אנדערע שטעט.

א יודישער סוחר איז ארעסטירט געווארען, נאכדעם ווי ער איז מורא'דיג צושלאגען געווארען פאר פראטעסטירען געגען דעם, וואס די שטור מיסטען האבען זיך אוועקגעשטעלט פאר זיין געשעפט און נישט אריינגעלאזען קיין קונים.

אויפפאדערונג צו יודען-באיקאט איז נישט שטראפבאר

פסק'ענט דאס דייטשע געריכט

בערלין (יט״א) „פראנקפורטער צייטונג" בעריכטעט, אז דאס געריכט אין עבערסוואלדע, נישט ווייט פון בערלין, האט אפגעווארפען די תביעה פון א דארטיגער יודישער פירמע, וועלכע האט געפאדערט די בעזייטיגונג פון א „שטירמער"-פלאקאט, וואס איז לויט דער פעראָרדענונג פון א נאציאנאל-סאציאליסטישען פארטיי - פונקציאנאר אויסגעהאנגען געווארען אין דער נאהענט פון דער פירמע און אויף וועלכען די פירמע איז בעצייכענט געווארען אלס יודישע. דער תובע האט געטענה'ט, אז די דאזיגע האנדלונג איז גלייכבעדייטענד מיט א רוף צו באיקאט. אין דער ענטשיידונג האט דאס געריכט פעסטגעשטעלט, אז אין די איצטיגע בעדינגונגען האט יעדער ראסען-גענאסע דאס רעכט צו וויסען, צי די פירמע, אין וועלכער ער וויל קויפען, איז אן אַרישע צי נישט, און דעריבער איז נישט שטראפבאר דאס בעצייכענען א פירמע אלס יודישע.

שפאלטונג אין ענגלישען קאמבאטאנטען-פעראיין

צוליב דער שטעלונג צו דייטשלאנד

לאנדאן, 28 (יט״א טעלעגראפיש)

„דיילי הערַאלד" מעלדעט, אז א גרופע מיטגלידער פון בריטישען לעגיאן און פון געוו. קאמבאטאנטען האבען פראטעסט געגען די נאצי-פריינדליכע ערקלערונגען, וועלכע ס'האט געגעבען דער פרעזיצער פון דער קאמבאטאנטען - דעלעגאציע, וועלכע איז געווען אין דייטשלאנד.

די אונצופרידענהייט איז נאך גרעסער צוליב דעם וואס דער פרעזיצער האט נישט געפונען קיין קריטיש ווארט וועגען די רעוויזיעס, וועלכע זענען פארגעקומען אין דייטשלאנד בעת די ענגלישע דעלעגאציע האט דארט געוויילט, און וועלכע זענען פארגעקומען נישט נאר צווישען יודען און קאטאליקען נאר אויך צווישען שטאלהעלם.

ווי ס'מעלדעט דער „דיילי הערַאלד", וועט קומען צו א שפאלטונג אין קאמבאטאנטען-פעראיין.

צי זענען פערשוועכט געווארען אין דייטשלאנד קברים

פון יודישע זעלנער פון דער ענגלישער ארמעע

לאנדאן, (יט״א) אויף דער לעצטער זיצונג פון אונטערן-הויז האט דעפ. בארנעט דזשענער אינטערפעלירט דעם פינאנס-סעקרעטאר פון קריגס-מיניסטעריום, צי זענען נישט פארגעקומען קיין פאלען פון פערשוועכען קברים פון יודישע זעלנער פון דער בריטישער ארמעע. וואס זענען בעת דער מלחמה אומגעקומען אין דייטשלאנד און דארט געקומען צו קבורה. דער סעקרעטאר פון קריגס-מיניסטעריום מר. העקינג האט געענטפערט, אז די שטענדיגע ברודער-קברים-קאמיסיע פון קריגס - מיניסטעריום איז וואכזאם אויפ'ן צושטאנד פון די ענגלישע קריגס-קברים אין דייטשלאנד און ביז איצט זענען נישט געוועזן קיין שום פאלען פון פערשוועכען אזעלכע קברים אין דייטשלאנד.

וויפיעל נישט-אריער וואוינען אין דייטשלאנד?

א ראסיסטישע מחלוקת-הפוסקים

בערלין (יט״א) דאס „דייטשע ערצטע-בלאט" פאלעמיזירט מיט די אויספיהרונגען פון ד״ר קאנטי פון הויפט-ראסען-אמט, וועלכער האט נישט לאנג געהאט געמאכט די בעקאנטע בערעכנונג, אז אין דייטשלאנד וואוינען נישט ווייניגער ווי אנ'ערך אנדערטהאלבען מיליאן נישט-אריער. דאס „ערצטע בלאט" האלט די דאזיגע ציפער פאר שטארק איבערטריבען און בערעכענט, אז אין דייטשלאנד לעבען נישט מעהר ווי 450 טויזענד יודען און 260 טויזענד האלב-אריער, צוזאמען העכסטענס דריי פירטעל מיליאן נישט-אריער.

ווידיש-דייטשע פליטים זיך איינגעארדענט אין טשילי

סאנטיאגא דע טשילע (יט״א)

אין משך פון די לעצטע פינף חדשים האבען זיך אין טשילע איינגעארדענט 111 יודישע פליטים פון דייטשלאנד. אין דער איינארדנונג האט זיך מיטגעהאלפען דער ארטיגער יודישער הילפס-קאמיטעט, וועלכער ערקלערט, אז אין טשילע זענען אין איצטיגען מאמענט פערהאן מעגליכקייטען פאר דער איינארדנונג פון עטליכע הונדערט האנדווערקער, הויפטזעכליך סטאלער און מעכאניקער.

געגען קאטאליקען...

בערלין, 28 (ספ. טעל.)

דער אויבער-בירגערמייסטער פון ווירצבורג האט בעפוילען צוצושטעלען איהם א רשימה פון די בעאמטע און שטאטישע ארבייטער, וועמענס קינדער ס'זענען מיטגלידער אין די קאטוילישע פערבאנדען.

נעכטיגע קאנגרעס-וואהלען אין לאדז

זיג פון דער ליסטע פון דער „ליגע פאר'ן ארבייטענדען א״י"

נעכטען זענען אין קאנגרעס פוילען פארגעקומען די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס.

אין לאדז איז די וואהל-קאמפאניע געווען א זעהר לעבהאפטע, שוין שבת האט זיך די אקציע געפידלט אינגאנצען פערנעהם, אלע גרופען, וועלכע נעמען אנטייל אין די וואהלען האבען אפגעהאלטען מיטינגען און גערופען זייערע אנהענגער צו שטימען פאר זייערע ליסטעס.

אין לאדז אזוי ווי אומעטום האבען פיגורירט 6 ליסטען: 1 — פון דער פעראייניגונג פון די אלגעמיינע ציוניסטען, 2 - וועלט-פערבאנד פון אלגעמיינע ציוניסטען, 3 — „מזרחי", 4 — יודען-שטאאטס-פארטיי, 5 — ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל און 6 - אונאבהענגיגע ציוניסטען.

נעכטען באלד אינדערפריה האט זיך שוין געמערקט די אגיטאציע אין גאס, פאר יעדען פון די 5 יאהר-ביוראס (זגערזשער 28, נאוואמיעיסקי 22, שרודמיעיסקא 29, פילסודסקיעגא 66 און זשגאווסקא 7 זענען געשטאנען אגיטאטארען מיט נומערלעך און פערשידענע וואהל-ליטעראטור. אין אלגעמיין זענען די וואהלען אדורך רוהיג, הגם ס'זענען אין די פערשידענע וואהל-לאקאלען געקומען צו מיספערשטענדנישען און העפטיגע שטרייטען.

אין אלגעמיין זענען אין לאדז פערקויפט געווארען 11 טויזענד שקלים. דער וואהל-קאמף איז הויפטזעכליך געפיהרט געווארען דורך די מיטגלידער פון דער פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען און דער ליגע פאר'ן ארבייטענדיגען ארץ-ישראל, אויך מזרחי האט געפיהרט א שארפע אגיטאציע.

נאכמיטאג האבען אנגעהויבען אנצוקומען די וועהלער, וועלכע וואוינען אויף די זומער-וואוינונגען ארום לאדז און די פרעקווענץ אין די וואהל-לאקאלען איז געווארען גרעסער.

10 א זייגער אין אוונד האט זיך פערענדיגט דאס אפגעבען די שטימען. די פער'חתמ'עטע אורנעס זענען אפגעפיהרט געווארען אין הויפט-וואהל-ביורא אויף שרודמיעסקא 29, וואו מען איז צוגעטרעטען צו צעהלען די שטימען און פעסטצושטעלען דעם רעזולטאט פון די וואהלען אין לאדז.

די וואהלען האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען:

אין ערשטען וואהל-ביורא אויף שרודמיעסקא 29 זענען געווען 3300 וואהל-בערעכטיגטע. געשטימט האבען 2407, געפסלט זענען געווארען 13. ליסטע נומער 1 האט בעקומען 719 שטימען, ליסטע נומער 2 — 7 שטימען, ליסטע נומער 3 — 341 שטימען, ליסטע נומער 4 - 197 שטימען, ליסטע נומען 5 — 1092 שטימען און ליסטע נומער 6 - 33 שטימען.

אין צווייטען וואהל-ביורא, נאוואמיעסקא 22 זענען געווען 2200 וואהל-בערעכטיגטע. געשטימט האבען 1353 פערזאן. 5 צעטלען זענען געפסלט געווארען. די ליסטע נומער 1 האט בעקומען 348 שטימען, נומער 2 — 8 שטימען, נומער 3 — 83 שטימען, נומער 4 — 198 שטימען, נומער 5 — 369 שטימען און נומער 6 — 40 שטימען.

אין דריטען וואהל-ביורא אויף פילסודסקיעגא 69 זענען געוועזן 2112 וואהל-בערעכטיגטע, געשטימט האבען 1481, 6 צעטלען זענען גע'פסל'ט געווארען. פאר דער ליסטע נומער 1 זענען אפגעגעבען געווארען 503 שטימען, פאר נומער 2 — 20 שטימען, פאר נומער 3 — 282, פאר נומער 4 — 137 שטימען, פאר נומער 5 — 503 שטימען און פאר נומער 6 — 30 שטימען.

אין פירטען וואהל-ביורא זגערזשער 38 זענען געווען 2300 וואהל-בערעכטיגטע. געשטימט האבען 1789 פערזאן, 18 צעטלען זענען גע'פסל'ט געווארען פאר דער ליסטע נומער 1 זענען אפגעגעבען געווארען 418 שטימען. נומער 2 — 3 שטימען, נומער 3— 199 שטימען, נומער 4 — 92 שטימען, נומער 5 — 1045 שטימען און פאר נומער 6 — 6שטימען

אין פינפטען וואהל-ביורא, זשגאווסקא 7 זענען געווען 500 וואהל-בערעכטיגטע. געשטימט האבען 307 פערזאן. די ליסטע נומער 1 האט בעקומען 114 שטימען, נומער 2 — 4 שטימען, נומער 3 — 12 שטימען, 4 — 21 שטימען, נומער 5 — 154 שטימען און נומער 6 — 2 שטימען.

אין אלעמיין זענען געווען 10777 וואהל-בערעכטיגטע, געשטימט האבען 6980, דאס הייסט 68 פראצענט. די ליסטע נומער 1 האט בעקומען 2102 שטימען. ליסטע 2 — 42 שטימען, נומער 3 — 917 שטימען, נומער 4 —645 שטימען, נומער 5 — 3163 שטימען און ליסטע נומער 6 — 111 שטימען

די וואהלען אין ווארשא

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

די וואהלען צום קאנגרעס זענען אין אלגעמיין אדורך רוהיג און אין ארדנונג. 10 א זייגער זענען געשלאסען געווארען די וואהל-ביוראס און מען איז צוגעטרעטען צום צעהלען די שטימען. ביז'ן שליסען דעם נומער זענען נאך די ענטגילטיגע רעזולטאטען פון דער אפשטימונג נישט געווען בעקאנט. יעדענפאלס געהט אויפ'ן ערשטען ארט דער נומער 5 (ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל) און אויפ'ן צווייטען ארט דער נומער 1 (וועלט-פעראייניגונג פון די אלגעמיינע ציוניסטען).

רעזולטאטען אין בעלגיען און האלאנד

בריסעל (יט״א) אין רעזולטאט פון די וואהלען אין בעלגיען צום 19-טען ציוניסטישען קאנגרעס זענען דורכגעגאנגען איין קאנדידאט פון דער ארבייטער-ליסטע און איין אלגעמיינער ציוניסט.

אמסטערדאם, (יט״א) אין די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס האבען בעקומען צו איין מאנדאט די ליסטעס פון די פועלי-ציון און פון די אלגעמיינע ציוניסטען.

מוסאָליני בעליידיגט דעם אביסינישן קעניג

שארפער ארטיקעל פון דיקטאטאר אין דער איטאליענישער פרעסע

די פעלקער-ליגע וועט זיין מאכטלאז

רוים, 28 (ספּ. טעל.)

אין אַלע איטאַליענישע צייטונגען האָט זיך בע־וויזען אַנ'אַרטיקעל פון מוסאָליני'ן, אין וועלכער דער דיקטאַטאָר שרייבט צווי. אַנדערן: „דער אַביסינישער קייזער האָט גערעדט אין נאָמען פון דער פעלקער־ליגע, ס'וועט באַלד קומען די צייט, אַז אין נאָמען פון דער ציוויליזאַציע וועט פערטיידיגען די פעלקער־ליגע עפּעס אַ פּיהרער פון אַ מענשען - פרעסערישען שבט. איצט איז געקומען דערצו, אַז אַ פאָלק, וועלכעס קען נישט געפינען קיין צוויי איהרע בירגער אין דער אַרביטראַזש - קאָמיסיע — אַ פאָלק, וואו ס'רעגירט נאָך קנעכטשאַפט, רעדט אין נאָמען פון די פעלקער־ליגע אָפּמאַכען.

די איטאַליענער שרייבען זיך איין אין מיליטער און וועלען זאָגען זייער לעצט וואָרט וועגען זייער היסטאָרישער מיסיע.

מוסאָליני ענדיגט זיין אַרטיקעל אויף דעם אופן: מיר זענען זיכער, אַז דער ענין וועט זיך ענדיגען אויף אַזאַ אָדער ענליכען אופן: אָדער די פעלקער־ליגע וועט זיך אַריבערטראָגען קיין אַדיס־אַבעבאַ, אָדער דער אַביסינישער קייזער וועט ווערען אַ מיט־גליד אין דער ענגלישער לייבאָר־פּאַרטיי אָדער אַ מיטגליד אין אַנ'ענגלישער פילאַנטראָפּישער גע־זעלשאַפט.

רוים, 28 (ספּ. טעל.)

מוסאָליני האָט געשטעלט אויף דער טאָג־אָרדנונג דאָס פּראָבלעם פון דער בעציהונג צווישען אי־טאַליען און דער פעלקער־ליגע.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

אין אַ געשפּרעך מיט'ן פאָרשטעהער פון „פּטי שורנאַל" האָט דער אַביסינישער קייזער ערקלערט, אַז די אַביסינישע רעגירונג מאַכט גרויסע אָנשטרענ־גונגען אין שול־וועזען, היגיענע און ביים בעקעמפען די שקלאַפעריי. אַביסיניען האָט נאָך ביז איצט נישט אַדורכגעפיהרט קיין מאָביליזאַציע, ווייל זי גלויבט אין דער פעלקער־ליגע.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

פון אַדיס־אַבעבאַ טיילט מען מיט, אַז דאָס אַבי־סינישע אויסערן - מיניסטעריום האָט איבערגעגע־בען אַ בריף דעם איטאַליענישען געזאַנדטען, אין וועלכען עס ווערט בעשטעטיגט דאָס דערהאַלטען די נאָטע פון 23 יולי. די אַביסינישע רעגירונג ער־קלערט, אַז זי איז נישט שולדיג אין דעם, וואָס ס'איז איבערגעריסען געוואָרען די אַרבייט פון דער אַרבי־טראַזש־קאָמיסיע.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

דער ענטפער פון דער אַבסינישער רעגירונג אויף דער דעפּעשע פון גענעראַל - סעקרעטאַר פון דער פעלקער־ליגע איז געשריבען אין אַזאַ טאָן, אַז מ'קען האַלטען פאַר זיכער, אַז איטאַליען וועט אַנטיילנעה־מען אין די זיצונגען פון דער סעסיע פון פעלקער־ליגע־ראַט, לכל־הפחות אין די ערשטע זיצונגען.

הילפס-קאַמפּיין אין ענגלאַנד לטובת דעם פּוילישן יודענטום

מען ערוואַרט אַ רעזולטאַט פון 50 טויזענד פונט

לאָנדאָן, (יט"א) אונטער'ן פאָרזיץ פון ד"ר י. מאַכאָווער איז דאָ פאָרגעקומען אַ זיצונג פון הויפּט־ראַט פון פערבאַנד פון יודישע הילפס־אָר־גאַניזאַציעס אין ענגלאַנד, אויף וועלכער דער פאָר־זיצער פון „פאַראייניגטען אָפּיעלס קאָמיטעט" פון ועד הקהלות, יוסף מעלער, האָט געהאַלטען אַ רעדע וועגען גאַנג פון דער הילפס־אַקציע פאַר פּוילישע יודען אין ענגלאַנד.

רעדענדיג וועגען דעם לאַנגזאַמען טעמפּאָ פון דער ביז־איצטיגער אַקציע, ערקלערט מעלער, אַז דאָס איז דער ערשטער פאַל, ווען אין ענגלאַנד ווערט געפיהרט אַנ'אַקציע פאַר מיליאָנען. חוץ לזה איז די יודישע געזעלשאַפט שוין אויסגע־מאַטערט פון דריי הילפס־אַקציעס פאַר דייטשע יו־דען און מען ווייסט נאָך נישט, צי ס'וועט נישט נויטיג זיין אַ פירטע און אַ פינפטע אַקציע. בדרך כלל אָבער איז אַ פאַקט, אַז אין דער אַקציע נעמען אַנטייל נישט מעהר ווי אַנ'ערך 15 פּראָצ. יודען. אין דער הילפס־אַקציע פאַר פּוילישע יודען בעטיי־ליגט זיך דערווייל דער עיקר דאָס אַזוי־גערופענע „אַנגלאָ־יודענטום". דווקא די יודען, וואָס שטאַ־מען אַליין פון פּוילען, אָפט אין ערשטען דור, זענען פיל מעהר צוריקגעהאַלטען ווי די ענגלישע יודען. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז בע־מיטעלטע יודען, וואָס זייערע עלטערן אָדער אפילו זיי אַליין האָבען איינגעוואַנדערט קיין ענגלאַנד פון פּוילען, האָבען אויף דער הילפס־אַקציע גע־געבען צו איין פונט אָדער צוויי. אויב אַזוי האַנדלען מענשען, וואָס זענען פערבונדען מיט פּוילען דורך זכרונות און קרובה'שאַפט, וואָס קען מען ער־וואַרטען פון אַנדערע טיילען פון יודישען קיבוץ?

פונדעסטוועגען — מיינט מעלער — קען מען איצט שוין ווייט נישט זאָגען, אַז די קאַמפּאַניע איז געוועזען אַ דורכפאַל. ביז־איצט זענען אין מו־מנים איינגעפלאָסען נישט מעהר ווי 11 טויזענד פונט, אָבער נעמענדיג אין אַכט די הבטחות פון פערשידענע קאָנגרעגאַציעס, ווערט ערוואַרט, אַז עס וועט דערגרייכט ווערען אַ סומע פון 25 טוי־זענד פונט און מיט דער הילף פון דרום־אַפריקע — וואַהרשיינליך 50 טויזענד. אין די ימים־נוראים וועט דורכגעפיהרט ווערען אַ ספּעציעלער „דרייוו" און מען האָפט, אַז דעמאָלט וועלען זיך בעזונדערס שטאַרק אָפּרופען די יודען פון פּוילישער אָפּ־שטאַמונג.

נאָך לאַנגיעהריגע קאַמפען

צוריקגעשטעלט די איינהייט אין ציוניסטישן לאַגער אין רומעניע

בוקאַרעשט, (יט"א) ווייל ענדיג לעצטענס אין רומעניען, איז דעם וויצע־פּרעזידענט פון ציוניסטישן אַקציאָנס־קאָמיטעט יוסף שפּרינצאַק גע־לונגען צו דערברענגען צו אַ פערשטענדיגונג די זייט מעהרערע יאָהרען צוטיילטע און מיטאַנאַנדער שטרייטענדע ציוניסטישע גרופּע אין אַלט - רו־מעניען. די מחלוקת'ן אין ציוניסטישען לאַגער האָבען געדראָהט לחלוטין צו פּאַראַליזירען די גאַנ־צע ציוניסטישע טעטיגקייט אין לאַנד. דער ערפאָלג פון יוסף שפּרינצאַק ווערט אַלגעמיין אָפּגעשאַצט אַלס גרויסע אָרגאַניזאַציאָנעלע לייסטונג.

אין רעזולטאַט פון די קאָנפערענצען, וואָס זענען אָפּגעהאַלטען געוואָרען דורך פאָרשטעהער פון די פערשידענע ציוניסטישע גרופּירונגען אונטער שפּרינצאַק'ס פאָרזיץ, איז דערגרייכט געוואָרען אַ פערשטענדיגונג, וועלכע איז אין דער פאָרם פון אַנ'אָפּמאַך אונטערגעשריבען געוואָרען דורך אַלע גרופּען. דער אָפּמאַך זעהט פאָר, אַז אַלע ציוניס־טישע קרעפטען אין אַלט־רומעניען שליסען זיך צוזאַמען אונטער דער פּראָוויזאָרישער לייטונג פון דער ביז־איצטיגער לאַנדעס־עקזעקוטיווע. עס זאָל געשאַפען ווערען אַ וואַהל־קאָמיטעט, און וועלכען עס וועלען אויף פּאַריטעט־יסודות זיין פערטרעטען אַלע פּאַרטייען און וואָס וועט צוגרייטען אויף דע־צעמבער 1935 די ציוניסטישע לאַנדעס־קאָנפערענץ וואָס וועט וועהלען די נייע עקזעקוטיווע. פּרינ־ציפּיעל איז פעראייַנבאַרט געוואָרען, אַז די ציו־ניסטישע אָרגאַניזאַציע אַלס וועלכע דאַרף זיך נישט בעשעפטיגען מיט קיין פראַגען פון לאַנדעס־פּאָ־ליטיק, אין וועלכער די בעזונדערע גרופּען בע־קומען פרייע הענד.

„אין עבר הירדן וועלען זיין פּאָגראָמען"

אַ שאַרפער אָנפאַל אויף'ן ציוניזם אין אַ לאָנדאָנער פּאָליטישען קלוב

לאָנדאָן, 28 (ספּ. טעל.)

דזשאָהן פילבי, דער געוועזענער הויך־קאָמיסאַר פון עבר־הירדן, האָט אין אַ פאָרלעזונג, וואָס ער האָט געהאַלטען אין אַ לאָנדאָנער פּאָליטישען קלוב ווע־גען אַראַבישען פּראָבלעם, שאַרף אַטאַקירט לאָרד מעלטשעט'ן, פאַר זיין אַרטיקעל אין „טיימס", אין וועלכען ער האָט גערופען די בריטישע רעגירונג צו עפענען עבר הירדן פאַר יודישער קאָלאָניזאַציע.

פילבי האָט ערקלערט, אַז אין אָפּמאַך מיט די אַראַבער האָט די בריטישע רעגירונג פערזיכערט, אַז די יודישע נאַציאָנאַלע היים בעציהט זיך נישט אויף עבר הירדן. דער רעדנער דערמאָנט, אַז ער האָט רעזיגנירט פון זיין אַמט אַלס הויך־קאָמיסאַר פון עבר־הירדן, ווען ער האָט זיך איבערצייגט, אַז די ענגלישע רעגירונג האַלט נישט דעם דאָזיגען צו־זאָג און גרייט זיך אין געהיים עפענען עבר־הירדן פאַר די אינטערעסען פון ציוניזם.

די יודען — זאָגט פילבי — וועלען אַריינדרינ־גען קיין עבר־הירדן אונטער דער שוץ פון בריטישען געוועהר. די רעגירונג בלייבט נייטראַל און ערלויבט אַז די דאָזיגע זאַך זאָל געשעהן. זי שטיצט שוין נישט די יודישע עקספּאַנסיע אַקטיוו, ווי אין די צייטען ווען סיר הערבערט סעמיועל איז געווען דער הויך־קאָמיסאַר אין ארץ ישראל, אָבער מיט דער דאָ־זיגער פּאַסיווקייט ברעכט זי דעם צוזאָג, וואָס איז געגעבען געוואָרען די אַראַבער.

עס איז אמת — האָט ווייטער פילבי געזאָגט, — אַז צוליב דער אַלגעמיינער עקאָנאָמישער דעפּרעסיע אין דער וועלט, געפינען זיך די אַראַבער אין גרויס אָרימקייט און זיי זענען גליקליך, וואָס זיי קאָנען פערקויפען באָדען צו יודען. אָבער אין יעדער אַראַ־בער בעזונדער ברענט אַ שנאה צו ציוניזם און צו דער יודישער עקספּאַנסיע און עס וועט קומען אַ טאָג ווען זיי וועלען זיך אָפּרעכענען מיט יודען, און דאַן וועט נאָר ענגליש מיליטער פערהיטען די יודען פון אַ אַלגעמיינער שחיטה.

איך וויל — פיהרט דער רעדנער אויס — אַז אַלע מענשען, וואָס ווילען נישט, אַז דאָס זאָל גע־שעהן, זאָלען פערשטעהן די געפאַהר, וואָס שטעקט אין דעם דאָזיגען שטיצען די יודישע אַריינדרינגונג אין עבר הירדן.

פילבי האָט זיך אין זיין רעדע בעוואָרענט, אַז ער איז נישט קיין אַנטיסעמיט, ווייל ער האָט ליב די אַראַבער, וועלכע זענען דאָך סעמיטען. איך בין אפילו נישט קיין געגנער פון יודען — זאָגט פילבי, — אָבער איך בין אַנ'אַנטי־ציוניסט, ווייל איך גלויב אַז די ציוניסטישע פּאָליטיק ברענגט אַ חורבן סיי פאַר אַראַבער, סיי פאַר יודען.

אויספלוגען קיין פּאַלעסטינע פון 630.— זל. אַן
אָרגאַניזירט
„אַרביס" פּיעטריקאָווער 18, טעל. 249-33
אויך הנחה־פּעסער קיין טשעכאָ־סלאָוואַקיי און יוגאָסלאַוויען.
אויך קיין עסטרייך.

Dr. med. P. Braun
ספּעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקה
נעהמט אָן פון 1-8 און פון 4-8 אָוו.
Cegielniana 4, tel. 100-57.

אנא נסען
— איז —
פאלקסבלאט
האבנגרוים ערפאלג

שייטלען
מיט פּאַריזער שריגדן
און פערטיגע שייטלען
ביי קערש.
סקווערא 15

לעבער
ווייטן אויפנטבם
בייּ ג. נאַרדמאַן
שרודמיעסקאַ 8

אויערן, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צווי־אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַ־טאָרישע פון 2-9 און פון 4-8 אָוונט

Dr. med.
IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציאַליסט פאַר האַרץ־קראַנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָוועגר.

DR. MED. H.
Różaner
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אָן פון 9-1 פאַרמ. און פון 5-9

פאַר גאַלד, בריליאַנטן, בריליאַנטן
בראָכ־גאָלד, בראַבשטעלער־זילבער
אין דער וועלט
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן ביז 8^{30} פריה, פון 12 ביז 2 מיטאָג און פון 7—9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזן
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

Dr. Med.
J. Schlosser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 30 טעל. 122-16
נעהמט אָן טעגליך פון 4-7 אָוו.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען־, האַרץ־ און סקלעראָז־קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145,
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אָוו.

ד"ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (מענער־שוואַכע)
פּיעטריקאָווער 90
טעל. 129-45.
נעמט אָן פון 8-2 נ"מ און פון 6-9 אָוו

Dr. B. ROBINSON
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 131-86.
עמפּפאַנגט פון $2^1/_2$-$1^1/_2$ פאַרמ.
און פון 4-5 נאָכמ.
פון 6 אַ זייגער אָן איז קאַלומנאַ, וואַרשאַווסקאַ גאַס, ווילע נייהאַוז.

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז מיין סאָדע־וואַסער־פאַבריק איז איבערגעטראָגען געוואָרען
אויף פילסודסקיעגאַ 69
יעדע בעשטעלונג ווערט פּינקטליך ערלעדיגט.
ספּעצ. קליינע באַלאָנען וואַסער מיט אייז אויף שבת
טעלעפאָן 190-48. מיט אַכטונג פרידוואַלד

דער פאָטאָגראַפישער אַטעליר
„POLONJA"
גדאַנסקאַ 31
גיט אַלס פּרעמיע אויף אַ קורצע צייט
7 רעטושירטע פאָטאָגראַפיעס
מיט אַ פערגרעסערונג נאָר פאַר 1.50
פאַר יודען, וואָס פאָהרען נאָך פּאַלעסטינע, ווערט אויסגעפערטיגט אַלע אַרט פּאַס־פאָטאָגראַפיעס שנעל, גוט און ביליג.
בעמערקונג: גרויסע בילדער מאַך איך צו זעהר נידריגע פּרייזען.
מיט אַכטונג
אינהאַבער: גוטערמאַן
לאָדז, גדאַנסקאַ 31.

בעגרענצונגען פאַר דאָקטוירים אין א״י

שוין ערשינען די פעראָרדנונג

וו אַ ר ש אָ, (יט״א טעלעפאָניש)

דער צענטראַלער פּאַלעסטינאַ - אַמט האָט בעקומען אַ מיטיילונג פון ירושלים, אַז אין אָפי ציעלען אָרגאַן פון דער א״י־רעגירונג איז שוין פערעפענטליכט געוואָרען די פעראָרדנונג, וועגען איינפיהרען בעגרענצונגען פאַר דאָקטוירים, וועלכע ווילען פראַקטיצירען אין ארץ־ישראל.

פוילישער בילדונגס-מיניסטער אין בולגאַריען

ס אָ פ י אַ, 28 (ספ. טעל.)

היינט איז דאָ אָנגעקומען דער פוילישער בילדונגס־מיניסטער וואַצלאַוו יענדזשעיעוויטש מיט זיין פרוי, און לייטער פון מיניסטעריום גאַוויס־טאַווסקי. דער מיניסטער איז זעהר פייערליך אויפ געגומען געוואָרען.

פערמשפט דעם גרויספירשט ווילהעלם האבסבורג

אויף 5 יאָהר טורמע

פ אַ ר י ז, 28 (ספ. טעל.)

דער גרויספירשט ווילהעלם האַבסבורג איז דורכן געריכט הינטער די אויגען פערמשפט געוואָרען אויף 5 יאָהר טורמע און 2 טויזענד מארק שטראָף פאַר פערשידענע שווינדלערייען.

אנשטאט אפפיהרונגס-מיטעל

4 ארעסטאַנטען פערסמט

מ אַ ד ר י ד, 28 (ספ. טעל).

אין וואַלענץ האָט אַ דאָקטאָר געהייסען אַרויס געבען עטליכע אַרעסטאַנטען אַן אָפפיהרונגס־מיטעל. אנשטאט דעם האָט מען זיי אָבער אַרויסגע־געבען סם. 4 אַרעסטאַנטען זענען געשטאָרבען.

וואָיעוואָדע גראַזשינסקי לייקענט

אַז אויף שקויטען - צוזאַמענפליה האט מען געזאלט הונגערן?

ק אַ ט אָ וו י ץ, 28 (ספ .טעל.)

דער „טשאַס“ און קראַקאָווער „אילוסטראָוואַני קוריער“ האָבען אָנגעהויבען אַ קאַמפּאַניע וועגען דעם וועלט־צוזאַמענפאָהר פון די שקויטען, וועלכער איז פאַרגעקומען אין ספּאַלאַ. די דערמאָהנטע ציי־טונגען האָבען געשריבען, אַז די שקויטען האָבען געהונגערט, קיין וואַסער איז אויך נישט געווען, אַזוי אַז 60 שקויטען האָבען געחלשט פון הונגער.

דער פאָרזיצער פון דעם פוילישען שקויטען־פערבאַנד, דער קאַטאָוויצער וואָיעוואָדע ד״ר גראַ־זשינסקי לייקענט קאַטעגאָריש אָפּ די דאָזיגע ידיעות.

אינטערפעלאַציעס וועגן א״י-פראגן אין ענגלישען פּאַרלאַמענט

לאָ נ ד אָ ן, (יט״א) ענטפערנדיג אויף אַן אינ־טערפּעלאַציע פון דעפּ באַרנעט דזשענער אויף דער לעצטער זיצונג פון אונטערן־הויז, האָט דער קאָלאָ־ניען־מיניסטער מאַלקאָלם מאַקדאָנאַלד ערקלערט, אַז לויט די לעצטע ציפערן האָט דער בודזשעט־עודף (רעזערוו־קאַפּיטאַל) פון דער א״י־רעגירונפ דעם 30־טען יוני בעטראָפען 5.587.837 פונט, און לעצ־טען בודזשעט־יאָהר האָט די הכנסה פון דער רע־גירונג בעטראָפען 5.452.632 פונט און די הוצאה — 3.230.010 פונט.

אויף אַ צווייטער אינטערפעלאַציע פון באַרנעט דזשענער וועגען אויסלענדישען האַנדעל פון א״י, האָט דער קאָלאָניען־מיניסטער ערקלערט, אז אין 1934 האָט דער ווערט פון סחורות - אימפאָרט קיין א״י בעטראָפען אַ סומע פון 15.200.000 פונט, דערפון 3.020.000 פונט סחורות אימפאָרטירטע פון בריטישע לענדער. דאַגעגען האָט א״י עקספּאָרטירט אין דעם יאָהר סחורות אויף דער אלגעמיינער סומע פון 3.250.000 פונט. דערונטער אין בריטישע לענ־דער אויף אַ סומע פון 1.750.000 פונט. קיין ציפערן פאַר דער ערשטער העלפט 1935 זענען נאָך נישטאָ.

די געשעהענישען אויף דער דייטשער שיף אין אמעריקא

וואַ ש י נ ג ט אָ ן, 28 (ספ. טעל.)

איז צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישען אויף דער דייטשער שיף „ברעמען“, אין ניו־יאָרקער פאָרט, ווען דער המון האָט אַראָפּגעריסען די פאָהן מיט׳ן האַקענקרייץ, וועלכע האָט געפלאַטערט אויף דער שיף, האָט דער אונטער־שטאַטס־סעקרעטאַר ווילבור קער ערקלעהרט, אַז דאָס מיניסטעריום וועט נישט אונטערנעהמען קיין שום אָפיציעלע אַקציע וועגען דער געשעהעניש אויף דער שיף, ווייל דאָס מיניסטעריום האָט וועגען דעם נישט בעקומען קיין אָפיציעלע מעלדונג.

די פאָליציי האָט אונטערגענומען שריט, אַז ס׳זאָלען זיך נישט איבערחזרן די געשעהענישען ביים אָפּגעהען פון די דייטשע שיפען „דויטש־לאַנד“ און „אייראָפּאַ“.

שפּאַר-ביכלעך וואס האבען געוואונען

אין דער צענטראַלע פון פ. ק. אָ. אין וואַר־שאַ איז פאָרגעקומען די 26 ציהונג פון די פּרע־מירטע שפּאַר־ביכלעך 2־טע סעריע.

צו 1000 זל. האָבען געוואונען פאָלגענדע ביכלעך:

55,208	54,186	52,650	52,208	.51,489	
578,21	57,610	57,078	56,048	55,831	55,270
58,815	58,669	58,472	58,195	57,924	
65,088	62,020	61984	61 858	60,533	59,256
67,691	67,106	66,351	66 061	65 836	
70,858	69,744	69,496	69,244	68,583	67.732
73.468	72.392	72,352	72,044	71 972	
76,617	75.897	75,400	74,900	74.726	
80,332	78,946	78,373	77.855	77,294	76,873
87.537	84.758	84,754	82,985	80,736	
91,637	91,558	89,319	88,377	88,136	87,699
94,523	94,511	94,324	93.235	92,611	
96,939	96,803	96,421	94,709	94.588	
99.426	99,236	98,868	98.866	98,627	
102,040	101,889	101 061	100,548	99,619	
105,931	103,681	102,601	102.449	102,428	
108,265	108,181	107 526	106 786	106,132	
83,754	82 983	80,736	80,332	,109,220	
115,189	114,556	114,202	113.463	,113,312	
116.767	116.398	116,303	115,671	115,471	
.118,993	118,894	117,504	117,230	116,869	

ביז איצט 38 טויטע

פון אויפרייס אין דער איטאַליענישער אמוניציע-פאבריק

ט ו ר י ן, 28 (ספ. טעל.)

פון אונטער די חורבות אין וואָרעזע, וואו ס׳איז פאָרגעקומען אַן אויפרייס אין אַן אַמוניציע־פאַבריק האָט מען ביז איצט אַרויסגענומען 38 טויטע קער־פּערס. צווישען זיי 35 פרויען. בעת׳ן אויפרייס האָ־בען אין דער פאַבריק געאַרבייט 500 פּערזאָן, די צאָהל פערוואונדעטע איז זעהר גרויס.

אנמעלדונגען צו דער שאך-אלימפיאדע

וו א ר ש א, 28 (ספ. טעל.)

פון דער שווייץ און פון רוים זענען אָנגעקומען אָנמעלדונגען צו דער שאך־אָלימפּיאַדע אין וואַרשא.

פערמשפט א גלח אויף 8 חדשים תפיסה

ב ע ר ל י ן, 28 (ספ. טעל.)

דאָס געריכט אין האַנאַו האָט פערמשפט אויף 8 חדשים טורמע דעם 48־יעהריגען גלח, ווייל ער האָט אין זיינע דרשות פלומרשט אויפגערייצט די בעפעלקערונג געגען די נאַציס.

געעפענט דעם אינטערנאציאנאלען בילדונגס-קאנגרעס

ב ר י ס ע ל, 28 (ספ. טעל.)

נעכטען איז געעפענט געוואָרען דער אינטער־נאַציאָנאַלער בילדונגס - קאָנגרעס מיט׳ן אָנטייל פון 23 מלוכות. דעם קאָנגרעס האָט בעגריסט אין נאָ־מען פון דער בעלגישער רעגירונג דער בילדונגס־מי־ניסטער באַרעסע.

נייער שפיטאל אין תל אביב

ת ל־א ב י ב (יט״א) די עיריה איז צוגעטרעטען אויסצופיהרען דעם בעשלוס וועגען פערלעגען אַ נייעם שפּיטאָל אין תל־אביב. דער שפּיטאָל וועט טראָגען דעם נאָמען פון רמב״ם און וועט פערנעה־מען אַ שטח פון 47 דונאַם אין דער נאָהענט פון רחבת מלכי־ישראל. לויטן פּלאַן זאָל דער שפּיטאָל האָבען 600 בעטען. די עיריה האָט אויסגעשריבען אַ קאָנקורס אויף אינזשיניערען־אויפזעהער פון די בוי־אַרבייטען.

געשטאָרבען יודישער אקטיאר לאַזאַר צוקערבערג

נ י ו־י אָ ר ק (יט״א) פון מעקסיקאָ־סיטי ווערט מיטגעטיילט, אַז דאָרט איז אין עלטער פון 36 יאָהר געשטאָרבען דער בעקאַנטער אַקטיאָר לעאָן צוקער־בערג. דער פערשטאָרבענער האָט אָנגעהויבען זיין קאַריערע צו 19 יאָהר אין קראָקא. ער איז געווען בעזונדערס פּאָפּולער אין די לענדער פון לאַטיין־אַמעריקע. מיט זיבען יאָהר צוריק האָט צוקערבערג זיך בעזעצט בקביעות אין מעקסיקא, וואו ער האָט געלייטעט דעם אָרטיגען יודישען טעאַטער.

טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי“ דיר. דוד צעלמייסטער.
לעצטע 5 גאַסטשפּיל! פון גרויסן קינסטלער לעצטע 5 גאַסטשפילן!
לודוויג זאַץ
היינט, מאָנטאג. 9,15 אָוונט.
ערע מוזען קומען בעוואונדערן דעם גרויסען מייסטער אין אַ פּראַכט־פולער קרעאַציע אין דער שראַגער־פּיעסע
„אלץ פאַר קינדער“
הויפטראָל יאַנקעלע שפּילט לודוויג זאַץ.—אוואַציעס ביי דער אָפענער פאָרהאַנג.
אַלגעמיינע בעגייסטערונג און ענטציקונג!
בעמערקונג: גאַנץ לאָדז גרייט זיך צום גראַנדיעזען
געזעגנונגס-אָוונט לכבוד לודוויג זאַץ
וועלכער וועט פאָרקומען מאָנטאַג 4 אויגוסט לייענט די ווייטערדיגע אַנאָנסן.

ווער ס׳קויפט ביי יודען

דער קען נישט געניסען פון סאציאלער הילף

ב ע ר ל י ן, 28 (ספ. טעל.)

די נאַציאָנאַל - סאָציאַליסטישע אינסטיטוציעס פאַר סאָציאַלער הילף אין פינסטערוואַלד האָבען פערעפענטליכט פאָלגענדען בעפעהל:

„ווער ס׳קויפט ביי יודען איז אַ פערראַטער, אויב מ׳וועט בעוויזען אימיצען, וועלכער געניסט פון אונזער הילף, אַז ער קויפט ביי אַ יודען, וועט ער אין דער צוקונפט קיין שום הילף מעהר נישט בעקומען.

יודישער ארצט אין האמבורג

שרייבט אב 100 טויזענד מארק אויף יתומים-ערציהונג

ב ע ר ל י ן (יט״א) דער פערשטאָרבענער אַרצט דר. מ. קאָהן האָט אין זיין צוואה אָבגע־שריבען 100 טויזענד מאַרק פאַר דער האַמבורגער יודישער קהלה, בעשטימענדיג דעם פאָנד אויף פּראָפעסיאָנעלע אויסבילדונג פון יודישע יתומים אין האַמבורג.

קאנגרעס-געריכט הויבט אן צו אמטירען

לאָ נ ד אָ ן, 28 (יט״א טעלעגראַפיש)

דאָס קאָנגרעס־געריכט קומט זיך צונויף אין לוצערן דעם 14 אויגוסט.

קרוב 12 טויזענד דייטשע פליטים בעזארגט דורך „היקעם“

פ א ר י ז (יט״א) די יודישע עמיגראַציע־געזעלשאַפט „היקעם“ טיילט מיט, אַז אין די חדשים מאַי און יוני ה. י. האָט זי בעזאָרגט די עמי־גראַציע פון 379 פליטים פון דייטשלאַנד אין פער־שידענע לענדער. צוזאַמען זענען ביז איצט דורך דער דאָזיגער געזעלשאַפט בעדינט געוואָרען אויפן געביט פון עמיגראַציע 11.963 פליטים. פון די דאָזיגע פליטים זענען דורך „היקעם“ געשיקט גע־וואָרען אין פערשידענע, מעבר־לים־לענדער. די טעטיגקייט פון מיטהעלפען די פליטים־איבערוואַנ־דערונג ווערט סיסטעמאַטיש פאָרטגעזעצט לויט די ביז־איצטיגע ריכט־ליניע.

אין ציעכאצינעק
איז צו בעקומען טעגליך דעם
נייעם
פאלקסבלאט
ביי ש. סוכעצקי,
זדראַיאָוואַ 10.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07
ספּעציאַל־אַרצט פאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוועגד.
זונטאָג פון 9–1 פאַרמיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6.שערפּיען 37 (בענעדיקטאַ)
געהמט אָן פון 5–7 נאָכמ.

Doktór
Z. Henrykowski
ספּעציאַל־אַרצט פאַר ווענערישע הויט־קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
וואוינט יעצט
9 טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8–11 און פון 6–9 אָוועגד.
פאַר פרויען אַספּעצ. וואַרטע־זאַל

Dr. med. H. LUBICZ
פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפפאַנגס־שעה׳: 8–10, 12–2 און 5–8 אָוועגד
זונטאָג פון 9–11 ביינאַג און יום־טוב פון 9–1.
פאַר דאַמען — אַ בעזונדערער וואַרטע־זאַל.

„נייער פאלקסבלאט“

„בעגייסטערט“ פון דער לאגע אין דייטשלאנד
איז דער פיהרער פון דער ענגלישער קאמבאטאנטען דעלעגאציע
ער ריהמט די דייטשע קאנצענטראציע לאגערן

דעם „פאריזער טאגעבלאט“ שרייבט מען פון לאנדאן:

די מיטגלידער פון דער דעלעגאציע פון בריטישען לעגיאן, וואס האבען בעזוכט דייטשלאנד, זענען שוין צוריקגעקומען קיין לאנדאן. אויף דעם וואקזאל אין ליווערפולסטריט האט דער פיהרער פון דער דעלעגאציע מאיאר פעטסערטאן גאזלעי אפגעגעבען פאר די פרעסע פארשטעהער א ערקלערונגען פון זיינע איינדרוקען אין דייטשלאנד. די דאזיגע ערקלערונג גאזלעיס דערמאהנט אין דעם וואס א ענגלישע צייטונג האט געשריבען נאך איידער די דעלעגאציע איז אפגעפאהרען קיין דייטשלאנד און נעמליך, אז די גאנצע רייזע האט דעם ציל צוצוגרייטען פאר דער ענגלישער בעוואפנונגס אינדוסטריע דעם וועג פאר די קומענדיגע געשעפטען מיט דעם דריטען רייך. דער עהרווירדיגער מאיאר האט ערקלערט, אז ער איז אויסערגעוועהנליך צופרידען פון זיין בעזוך און ער האפט אז דער וויזיט וועט א סך צוהעלפען צו א פערשטענדיגונג צווישען די ביידע לענדער. דערביי האט ער אבער נישט געהאלטען פאר נויטיג די אויפמערקזאמע פרעסע פארשטעהער צו דערצעהלען, אז דער ענגלישער באטשאפטער אין בערלין האט וועגען דער פראגע א אנדערער מיינונג און דעריבער האט ער נישט געהאלטען פאר נויטיג פאר דעם מאיאר און זיינע חברים לעגיאנען איינצוארדנען א אויפנאהמע.

מאיאר גאזלעי האט אויך ערקלערט פאלגענדעס: „די דייטשען און מיר האפען, אז די אמאליגע פראנטקעמפער נישט נאר אין ענגלאנד און דייטשלאנד נאר אויך אין פראנקרייך וועלען ארבייטען לטובת דעם שלום“, דער קבלת פנים אין פראנקרייך איז געווען אזוי פולשטענדיג ווי נאר מעגליך. „די לאגע אין דייטשלאנד אונטערשיידעט זיך זעהר, אזוי מיין איך, פון דעם איינדרוק וואס מען האט פון איהר אין ענגלאנד. עס איז אונבעדינגט נויטיג א בעזוך, בכדי דעם דאזיגען איינדרוק צו פערווישען און צו בעקומען א ריכטיג בילד און דער לאגע. מיר האבען געהאט בדעה צו[illegible]טרעפען זיך נאר מיט די פערבאנדען פון די אמאליגע פראנט-קעמפער אבער עס איז אונמעגליך צוטיילען די פערבאנדען פון די רעגירונגס גרופען, ווייל די איצטיגע רעגירונג בעשטעהט צום גרעסטען טייל פון אמאליגע פראנטקעמפער“. צו זיי פערעכענט דער אזוי גוט אינפארמירטער ענגלישער מאיאר אויך דעם פראפאגאנדע-מיניסטער געבעלס און דעם איגערן מיניסטער פריק, וואס האבען קיינמאל קיין פראנט נישט געשמעקט.

דער מאיאר האט אויך גערעדט וועגען מינכנער אינצידענט, ווען מען האט די ענגלישע דעלעגאציע געוואלט פיהרען אויף די קברים פון די געפאלענע נאצים, ער האלט דעם אינצידענט פאר זעהר איבערטריבען און צום טייל אויך צוליב דעם פעהלער פון דער דעלעגאציע, וואס איז נישט בעצייטענס אינפארמירט געווארען וועגען דעם פאליטישען כאראקטער פון די מינכענער בעוועגונג.

די ערקלערונגען פון ענגלישען דזשענטעלמען האבען אבער דערגרייכט זייער העכסטען פונקט, ווען דער דאזיגער מערקווירדיגער קלטור-טרעגער האט אנגעהויבען צו רעדען וועגען דעם קאנצענטראציע לאגער אין דאכאו און אין זיין בעוואונדערונגס ווערטער נאאיוויטעט פעסטגעשטעלט: „אין דאזיגען לאגער זענען געווען 75 פראצענט פאליטישע ארעסטירטע און דער רעשט קרימינעלע. די אידעע פון די דאזיגע לאגערס איז א אויסערגעוועהנליכע און מען דארף זיי געבען דעם פארצוג פאר די תפיסות“.

אויף די ערציהונג פון דער דייטשער יוגענד האלט מאיאר גאזלעי נישט פאר קיין מיליטערישע. די דייטשע יוגענד מאכט קערפערליכע איבונגען זי טראגט אבער נישט קיין געוועהר און בעוועגונג איז פאר דער יוגענד א גלענצענדע ארבייט. דער אינטעליגענטער מאיאר האט נאך פערענדיגט מיט די ווערטער: מיר האפען אז עס וועט אונז מעגליך זיין צו ארגאניזירען א קינדער אויסטויש צווישען אמאליגע דייטשע און ענגלישע פראנטקעמפער. מיר האפען איינגיכען אויף דעם בעזוך פון די דייטשע פערטרעטער וואס ווילען קענען שטודירען די ארגאניזאציע פון בריטישען לעגיאן און אויך די לאגע אין ענגלאנד ווייל עס איז זיכער אז א גרויסע צאהל דייטשען קענען נישט ענגלאנד און דאס ענגלישע פאלק“.

צו די דאזיגע מערקווירדיגע „איינדרוקען“ פון ענגלישען מאיאר גיט צו דער בעקאנטער קענער פון די דייטשע פערהעלטנישען געארג בערנהאוז צוויישען אנדערע פאלגענדע בעמערקונגען: „די ענגלישע פראנט-קעמפער, וואס האבען בעזוכט דייטשלאנד זענען א בעווייז,, אז מען קען א לאנד בעזוכען, און נישט האבען די קלענסטע אהנונג וועגען דעם ווי אזוי עס זעהט אויס די ווירקליכע לאגע פון דאזיגען לאנד. א גרויסער מענש, א סך גרעסערער ווי דער ענגלישער מאיאר, וואס האט זיינע פראנטקעמפער-חברים געפיהרט איבער די דייטשע קאנצענטראציע לאגערן — האט אמאל געזאגט: מיין שפאציר שטעקען האט מיט מיר מעהרערע מאל בערייזט די וועלט. ער איז אבער דאך שטענדיג געבליבען נישט מעהר ווי א שפאציר שטעקען“.

ווי ווייניג דער דאזיגער פראנטקעמפער ווייס וועגען דעם, וואס עס קומט ווירקליך פאר אין דייטשלאנד, ווייזט זיך ארויס דערפון, וואס ער זאגט זיך ארויס וועגען א דייטש-ענגלישען קינדער-אויסטויש.

ד"ר געבעלס האט שוין דורכ'ן דייטשען ראדיא פון דער רעדע פון זיין אונבעצאהלטען פראפאגאנדע אגענט געמאכט א געברויך, דער דאזיגער ערפאלג האט פערשטארקט זיין פרעסטיזש ביים „פיהרער“. און אין פראפאגאנדע מיניסטעריום לאכט מען זיך אויס איבער די נארישע ענגלישע רייזענדער, וואס האבען זיך אזוי לייכט געלאזט אין זאק אריין פיהרען“.

סוד פון דער ענגלישער „פראספעריטי“

מיט א פאר טאג צוריק האט זיך אין ענגלאנד בעוויזען א בעריכט פון דער פערוואלטונג פון דער אופאדלאשטש-מאסע פון א גרויס האנדעלס - הויז דזשעמס און שעקספיר, וואס האט באנקראטירט, נאך דעם בעריהמטען קראך אין פריהלינג אויף דער בערזע פון רויה-שטאפען אין לאנדאן. א גרופע שפעקולאנטען האט דאן אויף א קינסטליכען אופן געהויבען דעם פרייז אויף פעפער און שעלאק, זי האט אבער נישט געהאט אזוי פיל קאפיטאל, בכדי אויסצוהאלטען אויף א לענגערע צייט די שפעקולאציע. צוליב דעם איז פארגעקומען א קראך, וואס האט מיטגעשלעפט א סך אונשולדיגע קרבנות. אין די ווירטשאפטליכע קרייזען האט מען דאן מורא געהאט, אז דער דאזיגער סקאנדאל, וואס איז עלול געווען אויסצוואקסען אין א אפערע פון גרויסען מאסשטאב וועט זיין א שטארקער קלאפ פאר דער ענגלישער „פראספעריטי“, א סך האבען אפילו פערזיכערט, אז דער צושטאנד פון וואוילשטאנד וועט פערענדיגט ווערען.

זייט יענער צייט איז אדורך א האלב יאהר. די, וואס האבען אין פעברואר נביאות געזאגט, אז דער קראך אויף דער רויה-שטאפען בערזע וועט מאכען א סוף צו דער „פראספעריטי“ ערקלערען איצט מיט שטאלץ, אז זייער מיינונג איז געווען נאאיוו, ווייל צי קענען א פאר זעק פעפער ערשיטערען דאס ווירטשאפטליכע לעבען פון דער בריטישער אימפעריע?

עס איז אינטערעסאנט די ארבייטס - מעטאדע אין ענגלאנד. אין יעדען אנדערען לאנד וואלטען די פעברואר - געשעהענישען מיטגעצויגען מיט זיך א סך געביטען פון ווירטשאפטליכען לעבען. די ענגלישע מעטאדע בעשטעהט אין לאקאליזירען די שרפה. דאס איז א כאראקטעריסטישער ענגלישער צוגאנג און נישט בעריקזיכטיגענדיג דאס איז שווער צו פערשטעהען די ענגלישע מעגליכקייטען. די קונסט פון אויסמיידען די אונבעוועגליכקייטען, דאס עקשנות'דיגע גנהען אויף דעם איינמאל פעסטגעשטעלטען וועג, איז אין ענגלאנד דערפיהרט געווארען ביז צו פולקאמענהייט. מען דארף אויך געדענקען, אז די ענגלישע „פראספעריטי“ איז נישט קיין ווירטשאפטליכע ערשיינונג, נאר כמעט א רעליגיע. יעדער איז אין ענגלאנד איינגעשטעלט אויף דעם קאמף צו דערהאלטען די „פראספעריטי“ און פאר דעם ציל איז דער ענגלענדער גרייט צוטראגען אלע קרבנות. ווער עס וויל געפינען אנ'ערקלערונג צו די ענגלישע זיגזאגען אין דער אויסערליכער פאליטיק, דער וועט זי געפינען אין די בעמיהונגען אויסצומיידלען אלץ, וואס קען נאר שאדען ברענגען דער „פראספעריטי“. און טאקע אין די לעצטע טעג פון אנגעשטרענגטע ענגליש - פראנצויזישע און ענגליש-איטאליענישע בעציהונגען, איז דער בערזע - באראמעטער געווען זעהר קאפריז. סער האארם רערע האט צוטריבען די פינאנסטערע וואלקענס און איצט גלויבען די ענגלענדער, אז דער קאנפליקט וועט לאקאליזירט ווערען, פונקט אזוי ווי דאס איז געווען מיט פעפער און שעלאק אויף דער לאנדאנער בערזע, ווי אויך אין א רייה אנדערע פאקטען.

דער גלויבען אין וואוילשטאנד קען וואונדער בעווייזען. דער בעסטער סימן איז, דאס ווירטשאפטליכע לעבען פון ענגלענדער. עס זענען אינטערעסאנט די פערגלייכונגען פון די ציפערען פון ערשטען האלבען יאהר מיט די געהעריגע ציפערען פון פערגאנגענעם יאהר. עס ווייזט זיך ארויס, אז די הכנסות פון די אינדוסטריע - אונטערנעהמונגען זענען אין דער ערשטער העלפט פון לויפענדען האלבען יאהר אין פערגלייך מיט'ן פערגאנגענעם געשטיגען אויף 14,6 פראצענט. דערביי דארף מען נעהמען אין אכט, אז אין 1934 זענען זיי געהאט געשטיגען מיט 5,3 פראצענט לגבי דעם יאהר 1933, נאך מערקווירדיגער איז אויסגעפאלען דער אנאליז פון צווייטען קווארטאל פון לויפענדען יאהר.

דער אנאליז פון בילאנס פון ערשטען האלבען יאהר, ווייזט ארויס ווי גרויס עס זענען נאך די פאטענציאנעלע מעגליכקייטען פון דער ענגלישער קאניונקטור. צום ערשטען מאל זייט דער דעפרעסיע זענען געשטיגען די קורץ-טערמיניגע הלואות און קרעדיטען. די דאזיגע פאזיציע אין פערגלייך מיט יוני פון פערגאנגענעם יאהר איז געשטיגען אויף 27 פראצענט און נעמליך פון 6851 מיליאן אויף 7043 מיליאן. גלייכצייטיג האבען אויך נישט געליטען די דעפאזיטען פון די גרויסע בענק, ווייל זיי בעטרעפען איצט 1,794,1 מיליאן פונט שטערלינג, ד. ה. זיי שטייגען איבער מיט 20 מיליאן פונט דאס רעקארד יאהר 1933. דאס בעווייזט וואס פאר א גרויסע קאפיטאלען עס קענען נאך צוגעשטעלט ווערען דער קרעדיט - מאשין, וועלכע קומט ערשט לעצטענס אריין אין דעם נארמאלען טעמפא. ביים ענגלענדער איבערוועגען נאך אלץ פאקטארען, וואס ווייזען אן נישט נאר אויף דער בעשטענדיגקייט פון דער דערגרייכטע „פראספעריטי“, נאר אויך אויף דער מעגליכקייט פון איהר ווייטערדיגען וואוקס. די ערפילונג פון די דאזיגע אפטימיסטישע האפנונגען איז אפהענגיג אויסשליסליך דערפון צי די מאמענטען פון אינטערנאציאנאלע אונזיכערקייט וועלען נישט זיין שטארקער ווי דער גלויבען פון ענגלישען פאלק אין וואוילשטאנד.

איינציגע אונאפהענגיגע נעגערישע רעגירונג אין אפריקא

אויף אפריקא איז איצט געווענדעט די אויפמערקזאמקייט פון דער גאנצער וועלט. אויב איטאליען וועט אדורכפיהרען איהרע פערכאפערישע פלענער, וועט דער „שווארצער ערד-טייל“ זיין פולשטענדיג בעהערשט פון די ווייסע. א אאזע צווישען די קאלאניעס וועט דאן נאר זיין די טעריטאריע פון דער אונאפהענגיגער נעגערישער מלוכה, דער איינציגער טייל פון אפריקאנישען קאנטינענט, וואס געפינט זיך אין די הענט און אונטער דער הערשאפט פון נעגער. דאס איז די רעפובליק ליבעריא וואס אין לויפענדען חודש איז געווארען 88 יאהר פון איהר אונאפהענגיגקייט.

ליבעריא ליגט ביי די מערבדיגע ברעגעס פון אפריקא, צווישען דער ענגלישער קאלאניע סיערא לעאנע אויף מערב און די פראנצויזישע קאלאניעס אויף צפון, פינף זעקסטעל פון ליבעריען, איז בעדעקט מיט געדיכטע טראפישע וועלדער, די שמאלע זאמדיגע און נידריגע ברעגעס האבען כמעט אינגאנצען נישט קיין בעקוועמע פארטען, זעהר א סך טייכען אבער כמעט אינגאנצען נישט פאסיג פאר'ן שוץ פערקעהר. דער קלימאט איז א טראפישער מ[illegible]ט אקורצען הייסען און טרוקענעם זייט אפשניט פון דעצעמבער ביז מערץ און א עטוואס קיהלער רעגען צייט.

ליבעריא איז זעהר א יונגע מלוכה. געגרינדעט די מלוכה האט די „אמעריקאנישע קאלאניאל געזעלשאפט“ וואס איז געשאפען געווארען אין 1817 און האט אפגעקויפט די איצטיגע טעריטאריע פון דער נעגערישער רעפובליק מיט'ן ציל צו בעזעצען דארט די נעגער וואס זענען בעפרייט געווארען נאכ'ן אפשאפען די שקלאפעריי אין די פעראייניגטע שטאטען פון צפון אמעריקע. די ערשטע גרופע נעגער איז ארויסגעשיקט געווארען פון אמעריקא אין פעברואר 1820. די רעגירונג פון די פעראייניגטע שטאטען האט זיך גינסטיג בעצויגען צו דער קאלאניזאציע קאמפאניע און האט זי אפילו אונטערשטיצט. דעם נאמען „ליבעריא“ האט די קאלאניע בעקומען אפיציעל אין 1824 ווייל די ארגאניזאטארען פון דער נעגערישער מלוכה האבען געוואלט אונטערשטרייכען דעם פרייען צושטאנד פון זיינע בירגער, גלייכצייטיג האט די הויפט-שטאט פון דער נייער מלוכה בעקומען דעם נאמען מאנראווי אויף דעם נאמען פון דעמאלסטיגען פרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאטען דזשעמס מאנראע.

אין אנהויב איז ליבעריא געווען אונטער דער אנפיהרונג פון די אגענטען פון דער קאלאניזאציע אגענטען, דערנאך האבען די קאלאניסטען געשאפען א אייגענע רעגירונגס ארגאניזאציע. אין 1847 האט מען אין פערשטענדיגונג און אין הסכם פון אמעריקע פערעפענטליכט די אונאפהענגיגקייט און געשאפען א קאנסטיטוציע פאר דער נייער מלוכה. דער ערשטער פרעזידענט פון דער רעפובליק איז געווען א קאלאניסט, א בעפרייטער שקלאף, דער נעגער ז. ראבערטס. אין אנהויב איז דער פרעזידענט אויסגעוועהלט געווארען אויף צוויי יאהר, דערנאך אין די קאדענץ פערלענגערט געווארען אויף 4 יאהר. עס זענען געשאפען געווארען צוויי פארלאמענטארישע קערפערשאפטען, דעפוטאטען קאמער און סענאט, א העכסט געריכט, וואס בעשטעהט פון דריי ריכטער און מיניסטארען קאבינעט. וואהלרעכט האבען בעקומען אלע מענער אין עלטער פון 21 יאהר. וואס האבען וועלכע עס איז אונבעוועגליכע גיטער. בירגער פון ליבעריא קענען זיין נאר נעגער און מולאטען. די בעפעלקערונג פון ליבעריא טיילט זיך אין דריי גרופען: פון נעגער, וואס זענען צוריקגעקומען פון אמעריקע, (אנ'ערך 20 טויזענט), איינגעבוירענע פון די ברעגעס (60 טויזענט), און איינגעבוירענע פון אינערליכען ליבעריא (1,500,000). עס לעבט דארט אויך א קליינע גרופע ווייסע הויפטזעכליך סוחרים און דיפלאמאטישע פארשטעהער. די הויפט בעשעפטיגונג פון דער בעפעלקערונג איז דער עקספארט פון די נאטירליכע רייכטימער, פון וועלכע די וויכטיגסטע זענען: קויטשוק, פאלמען-אייל און פאלמען-ניס. אמאל האט פערנומען אין עקספארט א גרויסע פאזיציע קאווע, וועלכע ווערט איצט פערטרעטען דורך קאקאא. א חוץ דעם שטעלט מיט זיך פאר א גרויס רייכטום פון לאנד די אויסערגעוועהנליכע טייערע מינים האלץ, וואס זייער עקספלאטאציע איז נאך שוואך ענטוויקעלט. עס ענטוויקעלט זיך אויך שוואך די עקספלאטאציע פון ליבערישע אייזען און גאלד.

די ים ברעגעס פון ליבעריא וואס ליגען ביים ים וועג פון אייראפע צו דרום אפריקא און האבען דעריבער א גרויסע סטראטעגישע בעדייטונג, זענען בעת דעם אייראפעאישען קריג אטאקירט געווארען דורך דייטשלאנד, וועלכע ליבעריע האט פארמעל ערקלערט קריג אין 1917. אין אפריל 1919 האט א דייטש אונטערוואסער שיפעל באמבארדירט מאנראוויע און דערטרונקען אין פארט די איינציגע ליבערישע קריגס-שיף. ליבעריע האט זיך בעטייליגט אין דער ווערסאילער קאנפערענץ און די אונטערשריפט פון איהר פארשטעהער פיגורירט אויפ'ן ווערסיילער טראקטאט. אין דער פעלקער-ליגע איז ליבעריע אריין אלס איינער פון די ערשטע מיטגלידער.

דער „אנגריף“ פעלשט ידיעות
אמעריקאנער טעלעגראפען-אגענטור דראהט אפצושטעלען דעם דינסט פאר'ן ארגאן פון ד"ר געבעלס

נ י ו - י א ר ק (יט"א) דער בערלינער קארעספאנדענט פון „ניו-יאָרקער טיימס“, מר. בערטשעל, האט מיטגעטיילט זיין בלאט דעם אופן, אויף וועלכען דער בערלינער „אנגריף“ — ארגאן פון פראפאגאנדע-מיניסטער ד"ר געבעלס — האט פארגעשטעלט די ידיעה וועגען דער שאפונג פון א הילפס-קארפאראציע פאר דייטשע פליטים, בראש פון וועלכער עס שטעהט פעליקס ווארבורג. אין „אנגריף“ האט זיך די ידיעה געלעזען אזוי: „דער וואויל-בעקאנטער יודישער באנקיר ווארבורג האט אנגעקינדיגט דישאפונג פון א גיגאנטישער יודישער ארגאניזאציע פאר העלפען יודען, וואס זענען ארויסגעטריבען געווארען פון דייטשלאנד“. היות די עצם ידיעה וועגען דער שאפונג פון דער הילפס-קארפאראציע אין דעם „אנגריף“ מיטגעטיילט געווארען דורך דער אמעריקאנער טעלעגראפען-אגענטור „אינטערנאציאנאלער נייעס-דינסט“, האט דער פרעזידענט פון דער דאזיגער אגענטור ארויסגעשיקט צום „אנגריף“ א פראטעסט געגען דער פערדרעהונג פון דער מיטיילונג מיט דער גלייכצייטיגער אויפפאדערונג, תיכף אויפצוקלערען, פאר וואס דער „אנגריף“ איז בעגאנגען די דאזיגע פערדרעהונג. אין דער דעפעשע ווערט ערקלערט, דאס אויב די אויפקלערונג וועט נישט זיין קיין בעפרידיגענדע וועט דער „אינטערנאציאנאלער נייעס-דינסט“ אפשטעלען די בעדינונג פון „אנגריף“.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 29 יולי
כ"ח תמוז תרצה

זון-אויפגאנג 3.50
זון-אונטערגאנג 7.34

יונגער ארבייטער בעגייט כאראקירי
ער איז געווען א געפעהרליכער שכור

(א) נעכטען ביינאכט האט זיך אויף דער קאפּ־ליטשנא גאס 1 אפגעשפּילט א בלוטיגע טראגעדיע. פארגעקומען איז דארט אט־וואס:

דער 25־יאהריגער ארבייטער, סטאניסלאוו פּאך איז, ווי זיין שטיינער איז געווען, געקומען א היים א טויט שיכור'ער, און דער פאטער זיינער האט איהם אנגעהויבען צו מאכען פארוואורפען, וואס ער איז גאר קיין מענש נישט, וואס ער פערטרינקט פער'שיכור'ט זיין גאנץ געלד, וואס ער פערדינט, און וואס ער וועט שוין קיינמאל קיין לייט נישט זיין.

סטאניסלאוו האט געענטפערט מיט וויסטע זיד־לערייען און עס איז אויסגעבראכען די ריכטיגע מחלוקה.

דאן איז דער שיכור'ער בחור ארייגעלאפען צו דער שכנה'טע, בארטשיקאווא, אראפּגעכאפּט פון טיש א קוך־מעסער, פליץ־שנעל ארייגעהאקט זיך אין דער ברוסט אריין, און דערנאך זיך אויפגע־שניטען דעם בויך.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהם תיכף אריבערגעפיהרט אין קרייז־שפּיטאל, אבער ער אי דארט, נישט קומענדיג צו זיך, געשטארבען

געוואלט פאהרען קיין אמעריקע און דערפאהרען ביז טארן
בסך־הכל האט די רייזע געקאסט 600 זלאטעס

(א) שמחה שטיינמאן האט זיך געקליבען צו עמיגרירען קיין אמעריקא. צו דעם צוועק איז ער געפאהרען קיין ווארשע. אין ווארשא האט ער זיך בע־געגנט מיט א געוויסען אונגערמאן, וועלכער האט זיך געקליבען קיין אמעריקע. פון א ווארט צו א ווארט — און עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז אונגערמאן איז גאר א גאנצער קנאקער און אז ער „קען אנקומען אפילו צום סאמע קייזער"... אט וועט ער בעווייזען אזא מין קונץ, אז שטיינמאן וועט קענען גאנץ רוהיג זיצען אין לאדז און ער, אונגער־מאן, וועט שוין פאר איהם מאכען אלע דאקומענ־טען על צד היותר טוב

פארוואס האט שטיינמאן נישט געזאלט בעשטע־הען? — אין ער געזעסען גאנץ רוהיג אין לאדז און פון צייט צו צייט בעקומען א בריוועל פון אונגערמאנען: „אט גייט עס, אט מאכט עס זיך, נאך אביסעל, נאך א ווייל־טשקע און עס וועט א־רויס א וויזע מיט א פאס, ווי א ביק!...

און אנומעלטען איז טאקע אונגערמאן געקומען קיין לאדז צו שטיינמאנען מיט דער גוטער בשורה: — ס'אי דא! — מ'קען שוין פאהרען...

האט שטיינמאן איינגעפאקט דאס פעקעל און איז צוזאמען מיט אונגערמאנען געפאהרען קיין גדיניע, כדי — ווי אונגערמאן האט געזאגט — זיך ארומצוזעהען א שיף, כשר עסען, א שיפס־קארט און נאך אזעלכע קליינינקייטען....

הינטערוועגענס, האט דערווייל אונגערמאן פון שטיינמאנ'ען גענומען א קאנטע 600 גילדען אויפ'ן חשבון פון דער פאס־מלאכה און פון דער שיפס־קארט.

הגם אונגערמאן, איז נאך אין טארן נעלם גע־ווארען מיטן געלד, האט איהם פאליציי אויסגעפונען און עהרענעכטען איז ער פער'משפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה.

זאג נישט „האפּ"
ווען אפילו די ביזם שוין אריבערגעשפּרונגען דעם פארקאן!

(א) און אז ס'איז אזוי — הערט א מעשה: דער 31־יאהריגער יוזעף וואפינסקי איז א פּראָ־פעסיאנעלער גנב, א גנב פונם גנבים־לאנד, א חברה־מאן מיט א פעפערל אזוי־צו־זאגען.

ווארום ער איז נישט אזוי גלאט א גנב און מעהר גארנישט! ער איז, פערשטייט איהר מיך, חער ריכטיגער אקראבאט און פאכמאן פיערווי סארט: אז ער פיהרט, למשל, אדורך א „שטיקעל ארבייט". איז אי דאס שטיקעל, אי די ארבייט אפגעטון, ווי געהעריג — באלמעלאכיש....

איהם איז נישט אזוי לייכט צו כאפען, ווארום ער נעהמט, ווי מען זאגט, די פיס אויף די פלייצעס מאכט א קאזשעליק, פליהט, ווי א קאנארעק, ווי א פייל פון בויגען און פאליציי האט אויף איהם נישט קיין שליטה.

אזא פויגעל־בחור איז ער!

מאכט זיך אבער א מעשה, אז נעכטען אינדער־פריה פיהרט ער אדורך א רעכט שטיקעל ארבייט אויף דער 11. ליסטאפאדא־גאס, ביי א געוויסער משפחה בוך, וואס זיצט איצט אויף זומער־וואוינונג און שעפט פרישע לופט (פונקט אזוי, ווי אונזער אבערזשאנעק!), ער פאקט איין דאס ביסעל האב־און גוטס אין טלימעקעס, און שפּרייזט זיך מיט זיי אויף דער ליסטאפאדא־גאס גאנץ געמיטליך און רוהיג.

מעשה שטן טרעפט ער אבער אן אויף א פאָ־ליציי־פאטרול, וועלכען ער ווערט עפּעס אויפּפא־לענד צוליב די גרויסע פעק, וואס ער טראגט, און זיי זאגען איהם „סטוי!"

אז וואפינסקי האט דערהערט אינמיטען דעריי־נען, אז מען רופט איהם אויף בקול רם ונשא, האט ער נישט געמאכט קיין לאנגע שהיות (ער האלט בטבע נישט פון באלעמוטשען) און האפּ־האפּ, האט ער זיך מיטן געפעק געלאזט לויפען, אויף זיין שטיי־גער, העגדום - פענדום, מעשה־קוסאטשינסקי....

איז — ער לויפט, און א פאליציאנט נאך איהם....

לויפט ער, פליהט ער ממש, ווי אנ'אונטערגע־שאסענער אין דער ריכטונג צו דער טשארנע גאס, וואס פערבינדט די ליסטאפאדא־גאס מיט דער סרעבזשינסקא, און דער פאליציאנט יאגט איהם נאך מיט א הילכיגען פיף־פאף און מיט קולי־קולות.

דערווייל ווארפט וואפינסקי אריבער זיין באַ־גאזש איבער אנ'אנגעטראפענעם פלויט, און — אט איז ער שוין אליין אויף יענער זייט אריבערגע־שפרונגען...

ער מאכט — האפ, און.... שפּרינגט נישט גע־ראטען אראפּ אויף א שטיין, און צובּרעכט זיך, לא עלינו, א פוס!....

סוף מעשה איז — אז מ'האט איהם א סטענ־קענדיגען אפגעפיהרט אין שטאטישען שפּיטאל, וואו מ'האט נעבען איהם אוועקגעשטעלט א סאלידע וואך. די פעקלעך זענען צוריק געבוכט, ד. ה. מ'האט זיי צוריקגעקעהרט בוכ'ן.

דא העלפען נישט קיין קרובים
א געשלעג אין דער פאבריק פון „דזשענטעלמען"

(א) כידוע קומט איצט פאר אין דער פאבריק פון דער פירמע „דזשענטעלמען" (אויף לימאנאוו־סקיעגא 156) א שטרייק, און אין די מויערען פון דער פאבריק זיצען 700 שטרייקענדע.

צווישען די שטרייקענדע זענען פערהאן אזעל־כע, וואס זענען פאר דער צייט קראנק געווארען (דער שטרייק דויערט שוין העכער 2 וואכען), און זייערע קרובים, מחוץ דער פאבריק, בעמיהען זיך ארויסצוקריגען אהיים.

אזוי זענען אריין די קרובים פון איינער אנ־ארבייטערין. לוצקא, נעכטען געקומען זי אפּנעה־מען אהיים, און אזוי ווי מ'האט זיי נישט אריינ־געלאזט צו איהר — איז אויסגעבראכען א געשלעג, בעת וועלכען די קרובים האבען געליטען א מיאוסע עוולה.

פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

צי וואס מ'דארף איצט פוטערס?
זיי ווייסען שוין יא, צו וואס מ'דארף...

(א) אויף זאוואדזקא 46 האבען גנבים אדורכ־געפיהרט א „באלעבאטיש" שטיקעל ארבייט

זיי האבען נעמליך ארויסגעטראגן פון א גע־וויסען הערשליק שארפ'ס וואוינונג פלאטערן, פוּ־טערס, א. א. מלבושים פאר א סומע פון אנ'ערך 8,000 זלאטעס.

בעת מעשה האט זיך דער בעל שמחה" געפינען ביי זיין משפחה אויף דער זומער־וואוינונג, און האט איבערגעלאזט די דירה אליין

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
נעמהט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע
פון 8–11 בייטאג און פון 4–9 אוונער

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 101-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג
סעקסועלע בערעטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84

יונג-טעאטער
קינספל. אנפיהרונג: ד"ר מיכאל בראנדט.
היינט, מאנטאג, פרעסע-פארשטעלונג
טרופע טאנענצאף
בילעטען צו בעקומען אין קולטור-ליגע און ביי דער קאסע פון פילהארמאניע

ערב ענדערונגען אין דער לאדזער „אובעזפּיעטשאלניע"

(א) פון בעגלויבטע קוועלען דערוויסען מיר זיך, אז אין דער לאדזער „אובעזפּיעטשאלני" דאר־פען דעם 1. אויגוסט פארקומען ערנסטע ענדערונגען אויף די לייטענדע פאסטענס.

די ענדערונגען זאלען זיין א רעזולטאט פון א לוסטראציע, וועלכע האט געבראכט צום צונויפשטע־לען בעריכטען, וואס אייניגע פון זיי טראגען דעם כאראקטער פון בעשולדיגונגס־אקטען, און אין מא־מענט, ווען וועגען די שולדיגע וועלען נישט דער־האלטען ווערען קיין אויסשפּעציעלע ???????, וועלען געגען די לעצטע פערפיהרט ווערען געריכט־ליכע אויספארשונגען.

„צונג־זונטאג"
א רשימה פון א ביסעל צוהלאפטע

(א) ווי דער שטייגער איז, האט מען זיך נעכ־טען, זונטאג, אביסעל מהנה געווען מיט טרוקענע און נאסע קלעפּ, און די פאגאטאוויע האט געהאט ארבייט:

אויף זאגייניקאווא 89, וואו עס איז צו'הורג'ט געווארען דער 16־יאהריגער וולאדיסלאוו גריטשי־זשעווסקי.

אויף בזשעזשינער לעם נומער 122 האט מען דעם 24־יאהריגען אלפרעד סולקאווסקי צושטאכען מיט א מעסער די פלייצעס.

אויף רזג לאוויצקא און סקיערניעוויצער האט מען „צורעכט געמאכט" מיט מעסערס די צוויי ש־פורים: וולאדיסלאוו מייגאס (נאפּיורקאווסקי 157), און דעם 40־יאהריגען ארטור שטיצעל (פון לא־וויצקא 6).

אויף פיוונא גאס — צו דעם 34־יאהריגען קאזשי־מיעזש יאסקולקי, וועלכען מ'האט געפעהרליך צו־קלאפּט דעם קאפּ.

אויף דאלני ברוס — צו יאן אסטאיסקין, מיט וועלכען עס איז געשעהען דיזעלבע מעשה.

צוגאב־פאבאר

(א) היינט מאנטאג, ד. 29. ד. ה. 8 א. זאגער פריה, וועט אויף פיעטרקאווער 165 אמטירען א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר דעם יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון די קאמיסאריאטען 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14, וועלכע האבען צוליב וועלכע ס'איז סיבות זיך בשעת' נישט צוגעשטעלט צו דער רעקרוטען־קאמיסיע.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי־קען:

קאפּראווסקי (נאוואמיעיסקא 15), טראווקאווסקי (בזשעזשינסקא 56), ראזענבלום (שרודמיעיסקא 21), בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 95), סקוואר־טשינסקי (קאנטנא 54), ל. טשינסקי (ראקיטישי־נער 53).

35 פראטאקאלען
פאר'ן האנדלען זונטאג

(א) אין הסכם מיט דער פעראָרדענונג פון דער „רמיניסטראטיווער מאכט האט פאליציי נעכטען אדורכגעפיהרט א קאנטראלע אין א רייה געוועלבער און צונויפגעשטעלט 35 פראטאקאלען פאר'ן האנד־לען זונטאג.

אין די וואהל-קרייז-קאמיסיעס
האט מען נעכטען נישט מפסיק געווען אין דער ארבייט

(א) נעכטען זענען טראץ זונטאג, געפיהרט גע־ווארען די ארבייטען אין די קרייז־קאמיסיעס, וואו עס זענען געמאכט געווארען הכנות צו נאמינירען די פארזיצערס פון די אבווארדען־קאמיסיעס אין סענאט.

ביים צונויפשטעלען די רשימות פון די וועה־לער אין סיים האט מען נעכטען נישט געארבייט.

אומגליקען מיט ראווערסטען

(א) פאהרענדיג אויף דער 11. ליסטאפאדא־גאס — אויף „זדראוויע", איז ארונטערגעפאלען פון זיין ראווער, און צובראכען א פוס דער 31־יאהריגער יוזעף בזשעזשינסקי (פון פאוויא 15), פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפּיטאל.

* * *

(א) אויף ראג פראנצישקאנער און בזשעזשינער איז א געוויסער העבריק ניעדזשעלסקי (פון פאזנערא 19), וועלכער איז געפאהרען אויף א ראווער, ארונ־טערגעפאלען אונטער אנ'אויטא און זיך געפעהרליך צוקאליעטשעט.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אהיים.

ווארפט נישט קיין שאלעכץ
אויף טרעפען, אויף דער פאדלאגע — מ'קאן גענייזוקט ווערען

(א) איינער יאקוב קאמאראווסקי, אויף ליפאָ־ווא 29, איז ארונטערגעגאנגען פון די טרעפּען, און האט זיך אויסגעגליטשט, צוליב אנ'אוועקגעווארפען שטיקעל שאלעכץ פון א פרי — איז ער ארונטערגעפאלען און זיך איינגאנצען געפעהרליך צושעדיגט.

מ'האט צו איהם געמוזט ארויסרופען פא־גאטאוויע.

לויפענד וואסער אין די האטעל־צימערן

(א) אויפ'ן יסוד פון א מיניסטעריאלער פעראָרדנונג, האט די מיניסטעריאל־מאכט פון לאָ־דזער שטאט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג צו די היגע האטעלען, אז אין יעדען צימער, וואו עס וואוינען געסט מוז זיין לויפענד וואסער, און אז געזעהען דערפון מוז יעדער גאסט בעקומען פריש־איבערגעצויגען בעט געוואנד.

די האטעלען מוזען פערמאגען קאנאליזאציע־איינריכטונג, אלגעמיינע, אדער אייגענע לאקאלע, און די צימערן מוזען זיין בעלויכטען.

אין די נאענטסטע טעג וועלען פארקומען לוסטראציעס פון די האטעלען, כדי פעסטצושטעלן צו די פעראָרדנונגען זענען אדורכגעפיהרט גע־ווארען.

פערשידענעס

פאר פרוי רבקה שטיין געפינט זיך אין רע־דאקציע א בריף פון אמעריקע. אפצונעהמען פון 11 ביז 12 פארמיטאג.

,,קאָנסום" פאַר אבריזענדע אויף אורלויב

די ברייטע מאַסען קויפענדע דריקען אויס אָפט ווייער פערוואונדערונג צוליב די אונגעוועהנליכע ניד ריגע פרייזען, צו וועלכע עס פערקויפט די סחורות, דער איינציגער אין אונזער שטאָט וואַרען־הויז ,,קאָנסום" ביי דער ווידזעווער מאַנופאַקטור, ראָקי־טשינער 54.

דער סוד פון דער אויסשליסליכער ביליגקייט אין ,,קאָנסום" ליגט דערין, ווייל די דירעקציע, קוי־פענדיג אויסשליסליך גרויסע פאַרטיען סחורות אין גרויסע קוואַנטומס, קאַלקולירט אונגעוועהנליכע ניד־ריגע פרייזען.

צום איצטיגען סעזאָן עמפפעהלט דער ,,קאָנסום" פערשידענע סאָרטען וואָל־שטאָפען, זייד־וואַרען ווי אויך זעמטליכע מאַנופאַקטור ־ אויסאַרבייטונגען, אויף בלוזקעס, קליידלעך, שלאַפרעק א. אז. וו. אין פערשידענע מוסטערן און מאָדערנסטע קאָלירען ווי אויך די עלעגאַנטסטע שטאָפען אויף אנציגער, קאָנ־פעקציע און קאָפּעלושען.

הויפּטזעכליך ערוועקט א פערוואונדערונג די אָפּ־טיילונג פון עלעגאַנטע הערן און דאַמען ־ וועש, וואָס דער ,,קאָנסום" פערקויפט צו קאָנקורענץ־פרייזען.

היינט נעסטע פאַרשטעלונג פון ,,טרופּע טאַנענצאַפּ"

היינט קומט פאָר אין זאַל פון ,,פילהאַרמאָניע" די פרעסע פאָרשטעלונג פון דעם פריילינגען און פאַרביגען ספּעקטאַקל א. נ. ,,טרופּע טאַנענצאַפּ!"

די פּרעמיערע, וואָס איז פאָרגעקומען פרייטאָג, איז אַדורך מיט א אויסערגעוועהנליכען דערפאָלג איי דער עולם האָט בעשאָנקען דעם רעזשיסער, ד"ר בראַנדט און די אַרטיסטען מיט לאַנגדויערענדע אַפּלאָדיסמענטען.

אין דער פאָרשטעלונג, וואָס שפּרודעלט מיט הומאָר און לעבען, טרעט אַרויס דער גאַנצער אַנ־סאַמבל פון ,,יונג טעאַטער" וועלכער האָט זיך שוין קונה שם געווען אין לאָדז מיט דער אויפפיהרונג פון ,,באָסטאָן".

לודוויק זאַץ אין ,,אַלץ פאַר קינדער" גרעסטע טעאַטער סענסאַציע אין ,,ראַזמאַיטאָשטשי"

אָהן שום ספק, אַז דער גרעניאַלער לודוויג זאַץ האָט געשלאָגען דעם רעקאָרד פון דערפאָלג אין דער נייער פּיעסע ,,אַלץ פאַר קינדער" ־ דאָס האָט מען זיך געקאָנט איבערצייגען נעכטען אין עהערנעכטען בשעת דער פּרעמיערע. דאָס טעאַטער האָט ממש געציטערט פון אַפּלאָדיסמענטען. עס איז נאָר אַ שאָד, וואָס לודוויג זאַץ וועט אונז בקרוב פערלאָזען.

,,אַלץ פאַר קינדער" ווערט געשפּילט נאָר נאָך עטליכע טעג און אַלע מוזען זעהען די זעלטענע פאָרשטעלונג.

היינט — דער לעצטער רעציטאַציע־אָוונד פון יוסף קאַמען אין אַרבייטער־ווינקעל

פאַר זיין אָפּפאָהרען פון לאָדז, טרעט היינט אויף אין אַרבייטער־ווינקעל, פּאָלודניאָוואַ 20 דער בעריהמטער אַרטיסט פון דער ווילנער טרופּע יוסף קאַמען, אויף אַ רעציטאַציע־אָוונד. דער בע־ליבטער אַרטיסט וועט לייענען די ווערק פון י. ל. פּרץ, שלום־עליכם, משה נאַדיר און טונקעלער. אויסער דעם וועט יוסף קאַמען רעציטירען איינינע פראַגמענטען הערשעלע אָסטראָפּאָליער (י. ליפשיץ) — די קרוין־ראָל פון קינסטלער.

א נייע 6 פּראָצ. אינוועסטיציע־הלואה

אויף 50 מיליאָן זלאָטים אין גאָלד

אין ,,דזיענניק אוסטאַוו" האָט זיך בעוויזען א פערארדענונג, אז עס ווערט אַרויסגעלאָזט א 6־פּראָצענטיגע אינוועסטיציע ־ הלואה אויף 50 מיל־יאָן זלאָטעס אין גאָלד מיט אָבליגאַציעס אָהן א נאָמען צו 100 זל. אָדער מעהר פון דער סומע.

דער פּראָצענט פון דער הלואה בעטרעפט 6 פון הונדערט א יאָהר. די פּראָצענטער וועלען אויסגע־צאָהלט ווערען צוויי מאָל יעהרליך, דעם 15. יאַנואר און דעם 15. יולי פון יעדען יאָהר געגען צוריקגע־בען די קופּאָנען, פון וועלכע דער ערשטער וועט זיין צאָהלבאַר דעם 15. יאַנואר 1936 און דער לעצטער דעם 15. יולי 1965.

די ליקווידאַציע פון דער הלואה וועט פאָרקומען אין פערלויף פון 30 יאָהר דורך ליאָסעווען אָדער אויסקויפען די אָבליגאַציעס פון פרייער האַנד, אָנ־הויבענדיג פון דעם 15. יולי 1935 יאָהר. דאָס ליאָ־סעווען די אָבליגאַציעס ביז דער גענצליכער ליקווי־דאַציע וועט פאָרקומען עפענטליך אין פינאַנץ־מיניסטעריום אונטער דער אויפזיכט פון א רעגי־רונגס־קאָמיסיע. דאָס אויסצאָהלען דעם קאַפּיטאַל און די פּראָצענטער וועט געמאַכט ווערען אין זלאָטעס לויטן ווערט פון 900, 5332 טויזענדעל גראַשען ריי־נעם גאָלד פאַר איין זלאָטע אין גאָלד.

דער עמיסיע־פרייז פון דער הלואה בעטרעפט 100 זל. פאַר איין אָבליגאַציע פון 100 זל. נאָרמאַ־לער ווערט. די אָבליגאַציעס וועלען פערקויפט ווע־רען לויטן עמיסיע־פרייז, צורעכענדיג די ווערט פון לויפענדען קופּאָן ביז דעם צאָהלבאַרקייט־טערמין.

פאַר די 6־פּראָצענטיגע אָבליגאַציעס פון דער אינוועסטיציע ־ הלואה וועט מען קאָנען צאָהלען מיט אנדערע ווערט־פּאַפּירען פון אינלענדישע חובות פון דעם מלוכה־אוצר לויט די יסודות, וואָס דער פי־נאַנץ־מיניסטער וועט פעסטשטעלען אין די בעדינ־גונגען וועגען צייכענען די הלואה.

די פעראָרדנונג פון פינאַנץ־מיניסטער וועגען אַרויסלאָזען די 6־פּראָצענטיגע אינוועסטיציע־הלואה איז אַריין אין קראַפט דעם 26־טען יולי דאָס יאָהר.

די הויז־בעזיצער ביים פּרעז. גלאָזעק

וועגען קאַנאַליזירען די הייזער

נעכטען איז צום פּרעזידענט גלאָזעק געקומען א דעלעגאַציע פון הויז־בעזיצער וועגען אָפּלעגען דעם טערמין פון קאַנאַליזירען די לאָדזשער הייזער. ס'האַנדעלט זיך וועגען דעם, אז אין פיל אַלטע הייזער איז נאָך נישט פערהאַן קיין וואַסער־לייטונג און דאָס אַדורכפיהרען איצט די קאַנאַליזאַציע וואָלט געצוואונגען אויך אַדורכצו־פיהרען די וואַסערלייטונג־אינסטאַלאַציע. דאָס איז אָבער פערבינדען מיט אַזעלכע אויסגאַבען, אַז די הויזבעזיצער זענען נישט בכח איצט זיי אויסצו־געבען.

א חוץ דעם וואָלט דאָס געווען אַן איבעריגע אויסגאַבע, ווייל גאָר אינגיכען וועט מען אַדורכ־פיהרען די אַלגעמיינע וואַסערלייטונג־אינסטאַלאַציע.

דער פּרעזידענט גלאָזעק האָט צוגעזאָגט צו בעטראַכטען די פּאָסטולאַטען פון די הויזבעזיצער.

בעסער — דער טריט!

צו וואָס צייהן־וועהטאָג קאָן ברענגען...

(א) אויף קילינסקיעגאָ 46 האָט זיך נעכטען געסם'ט מיט קאַרבאָל די 25־יעהריגע דבורה יאַס־קאָוויטש. אין אַ געפעהרליכען צושטאַנד האָט מען זי אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

כאַראַקטעריסטיש איז דערביי די סיבה פון'ם זעלבסטמאָרד: די פרוי יאַסקאָוויטש האָט שטאַרק געליטען פון צייהן־וועהטאָג. זי איז פאַר יסורים ווי מ'זאָגט, ממש געקראָכען אויף די גלייכע ווענד.

די אַלע פּרובען און מיטלען צו לינדערען דעם שרעקליכען וועהטאָג, האָבען נישט געהאָלפען. האָט זי ביי איהר מאַן, אַ פריזיער, געבעטען ער זאָל איהר געבען קאַרבאָל, כדי צו פערגיפטען דעם צאָהן, און אַז דער מאַן איהרער איז איהר בקשה נאָכגעקומען, האָט זי אויסגעטרונקען דאָס גאַנצע פלעשעלע...

קיין ווין פאַר 95 זל.

אָפּפאָהר דעם 3־טען אויגוסט.

טראַמוואַי־בילעטען זענען שוין צו בעקומען אין

Wagons-Lits Cook

PIOTRKOWSKA 64, tel. 170-77.

ראַדיאָ - ווינקעל

אַרבייטס־ פּלאַן אויף דער פּוילישער עטער - פאַליע

דער זומער שטעהט נאָך אין פולען ברען, און דאָך פערמאָגט שוין דער ראַדיאָ אַנ'אויספיהרליכען בעאַרבייט און בעשטעטיגט פּראָגראַם אויפן הערבסט און ווינטער־סעזאָן 1935־36. אַט דער סעזאָן הויבט זיך אָן דעם 1־טען סעפּטעמבער און ענדיגט זיך דעם 1־טען מערץ 1936. דאָס פּראָגראַם פאַרן נאָהענט־סטען סעזאָן איז בעהאַנדעלט געוואָרען דעם 3־טען און 4־טען יולי דורכן פּראָגראַמען הויפּט־ראַט אונ־טער דער ליטונג פון זיין פּרעזעס מאַיאָר ק. קרושעוו־סקי.

די אַרבייטס - שעה'ן פון די פּוילישע סטאַציעס

לויטן נייעם פּראָגראַם וועלען אַלע פּוילישע סטאַ־ציעס אַרבייטען זונטאָג און חגאות 14 און א האַל־בע שעה אָהן איבעררייס, ד. ה. פון 9 ביז 23.30; אינדערוואָכען וועט וואַרשאַ אַרבייטען 11 מיט א פירטעל שעה א חוץ שבת, ווען עס וועט צוקומען נאָך א שעה מיט 15 מינוט, ד. ה. גאַנצע 12 שעה מיט 40 מינוט. די פּראָווינצער סטאַציעס וועלען מיטאָג־צייט אַרבייטען אינדערוואָכען מיט א שער לענגער ווי וואַרשאַ. אַט דאָס ווערט געמאַכט בכיוון, כדי בעת דער מיטאָג־הפסקה זאָלען די אַבאָנענטען קאָנען געניסען פון די פּראָווינצער סטאַציעס.

דריי טיילען פונם ראַדיאָ - פּראָגראַם

דאָס פּראָגראַם איז אָוועקגעשטעלט געוואָרען, אז דער טאָג ווערט איינגעטיילט אין דריי טיילען: פריהמאָרגען — פון 6,30 ביז 8,10; מיטאָג — פון 12 ביז 13,30 פאַר וואַרשאַ און פון 12 ביז 14,30 — אין די פּראָווינציאָנעלע סטאַציעס; ענד־ליך דער נאָכמיטאָג־ און אָוועגד־טייל, וואָס געדויערט פון 15,15 ביז 23,30, א חוץ שבת, ווען דער נאָכ־מיטאָג־פּראָגראַם הויבט זיך אָן 14,30 און ענדיגט זיך אין 24,00.

די לענגסטע און קורצסטע אוידיציעס

די צייט, וואָס איז בעשטימט פאַר בעזונדערע אוידיציעס, וואַקעלט זיך צווישען 2 שעה מיט 20 מינוט און 5 מינוט. אָבער דאָס ווענדט זיך שוין אין די אַרטיסטישע און זאַכליכע פאָדערונגען פונם פּראָגראַם. בכלל האָט מנצח געווען די טענדענץ נישט צופיל צו צעברעקלען די בעזונדערע אוי־דיציעס, הויפּזעכליך ביי מוזיק -- פיל גלייכער איז איין גרעסערע מוזיקאַלישע אוידיציע, איידער עט־ליכע קליינע, וואָס וועט פאַרן ראַדיאָ־הערער אויס־קומען פיל בעסער.

פּראָצענטועלע פערהעלטניש צווישען מוזיק און רעדען

אזוי ווי זומער ווערט די מוזיק פערגרעסערט אויפן חשבון פון רעדען, וועט אָבער אין דעם הערבסט־ און ווינטער־סעזאָן זיין גראַד פער־קעהרט — מוזיק וועט פערהעלטנישמעסיג זיין ווע־ניגער ווי זומער. ריינע מוזיק וועט דאָס נייע פּראָ־גראַם האָבען 58 פּראָצ., דאָס איבריגע וועט געוויד־מעט זיין דעם לעבעדיגען וואָרט און געמישטע אוי־דיציעס, נאַטירליך וועלען אויך די געמישטע אוי־דיציעס האָבען א געוויסען פּראָצענט מוזיק.

ר. איזראַעל

משומדים

סענסאַצ. שפּאַנענדער ראָמאַן פון היינטיגען יודישען לעבען

79)

מאַריאַן איז אוועק אַהיים, מיטנעהמענדיג מיט זיך דעם הענריק'ן. די געפאַהר פאַר זיי איז נאָך נישט געווען פאַראיבער. ס'איז נישט געווען בעקאַנט, צו דער קריפּעל האָט געגעבען דער פּאָליציי די ריכ־טיגע אָנווייזונגען בנוגע די באַנדיטען, וועלכע האָ־בען פערפאָלגט מאַריאַנען. דעריבער האָט הענריק אויפ'ן חעג דעציטירט, אַז מ'זאָל נישט געהען צו מאַריאַנען אַהיים, נאָר צו הענריקן אין דער וואוי־נונג, ווייל ס'האָט געקענט דראָהען די געפאַהר, אַז די באַנדיטען זאָלען מאַריאַנען אָפּוואַרטען ביי איהם אין דער וואוינונג, וויסענדיג אַז ער וועט זיכער דאָרט אַהינקומען. פון דער אַנדער זייט איז אויך געווען אַ בעגרינדעטע מורא, אַז נישט טרעפענדיג מאַריאַנען אינדערהיים וועלען די באַנדיטען שאַנטאַ־זשירען האַנקאַן. הענריק איז דעריבער ווידער אַמאָל צוגעגאַנגען צו א טעלעפאָן און אַרויסגערופען האַנ־קאַן, אַז זי זאָל תיכף קומען צו הענריקן אין דער וואוינונג. האַנקאַ איז גלייך אַרויס פון דער שטוב.

קאַפּיטעל 21

די געפאַהר איז אַריבער

אין פערלויף פון א האַלבע שעה איז די פּאָ־ליציי געווען אין בעזיץ פון דעם בריף, וועלכען דער קריפּעל האָט געשריבען. דאָרט האָט מען איהם שנעל איבערזעצט פון ענגליש און מ'האָט זיך מיט דעם בריף שטאַרק פּראַאינטערעסירט, הגם אין דער פּאָליציי זענען אָנגענומען געוואָרען די סאַמע ענערגישסטע שריט, האָט זיך דאָך דער ענין מיט דעם פערשוואונדען ווערען פון אידאַ ראָזען זיך נישט געריהרט פון אָרט, קיין שום שפּור, קיין שום צייכען, וועלכער זאָל געבען דער פּאָליציי דעם פּאָדים אין דער האַנד אַריין, האָט מען נישט גע־פונען אַזוי, אַז מ'האָט אָנגעהויבען צו צווייפלען צי ס'וועט זיך בכלל שוין איינגעבען אין דעם ענין עפּעס אויפצוטון. אין דער פּאָליציי איז מען גע־ווען אין דער מיינונג, אַז די גאַנצע באַנדע, וועלכע האָט זיך פערנומען מיט אַוועקצופיהרען מענ־שען, איז שוין לאַנג אוועק פון לאַנד און געפינט זיך שוין אין אויסלאַנד. אַזוי אַז יעדע אַקציע איז געוואָרען איבעריג, איצט ווען די פּאָליציי האָט בעקומען דעם דאָזיגען בריף האָט מען ווידער זיך שטאַרק פּראַאינטערעסירט דערמיט און מ'האָט זיך שוין גענומען צו דער אַרבייט, הגם ס'איז נישט גע־ווען די זיכערקייט, אַז דאָס וואָס ס'איז געשריבען אינ'ם בריף, שטימט מיט דער ווירקליכקייט. אויב דאָס זאָל זיין אמת, איז דאָ געווען נויטיג צו דערהאַלטען אַ גרויסע דאזע פאָרזיכטיגקייט, מ'־האָט נישט געקענט וויסען מיט וואָס פּאַרא מיטלען די באַנדיטען דיספּאָנירען, דעריבער האָט מען איינ־ציגווייז, פאַר קיינעם נישט בעמערקט אָנגעהויבען אַרומצורינגלען דאָס הויז, וועלכעס איז געווען אָנגע וויזען אינ'ם בריף, מיט פּאָליציאַנטען און אַגענ־טען, ערשט ווען אַלע אַריינגאַנג און אַרויסגעגנג אינ'ם הויז און אַפילו אין דער גאַס זענען געווען געשטעלט מיט פּאָליציי, איז איין אָפּטיילונג אַריין אינ'ם הויז, און ריכטענדיג זיך לויט די אָנווי־זונגען אין בריף זענען געגאַנגען גלייך צו דער וואוינונג, אין וועלכען ס'האָבען זיך געוואָלט גע־פינען די, וועלכע זענען געזוכט געוואָרען.

ס'זענען נישט געווען קיין שום שוועריגקייטען און קיין שום שטערונגען, אַלץ איז געגאַנגען אַזוי ווי די פּאָליציי האָט געפּלאַנט. באַלד אינ'ם ערשטען צימער האָט מען געטראָפען די צוויי אָנגעוויזענע באַנדיטען, זיי האָבען נישט געשטעלט קיין שום ווידערשטאַנד. די פּאָליציאַנטען האָבען זיך נישט געקענט צוויפרעדען מיט זיי, ווייל זיי האָבען נישט פערשטאַנען קיין איין וואָרט וואָס מען רעדט צו זיי, אויך דער דאָזיגער אומשטאַנד איז געוועזען אָנגע־געבען אינ'ם בריף פון קריפּעל, מ'האָט זיי באַלד אַרעסטירט און אָפּגעפיהרט אין דער פּאָליציי.

— דער פערשטינקענער הויקער האָט פער־ראַטען, האָט געזאָגט איינער פון זיי, גוט אויף מיר אַזוי, איך האָב אַליין זיך ערלויבט צו פיהרען אין באָד אַריין. צו אַלדע רוחות האָב איך דאָס געמאַכט אַ געשעפט. אַז דוכט זיך, אַז איך וועל שוין די ליכטיגע שיין נישט זעהען, דאָס ערגסטע דערביי איז, אַז איך וועל נישט קענען ענטפערען אַפילו אויף קיין איין פראַגע, וועלכע מ'וועט מיר שטעלען, איך וועל נישט וויסען וואָס צו זאָגען ווען מ'וועט מיך למשל פרעגען וואו ס'געפינט זיך פעלא. אויב איך וועל זאָגען, אַז איך ווייס נישט וועט מען מיר נישט גלויבען און מען וועט מיט רעכט האַלטען, אַז איך זאָג ליגען. אַז איך וויל זי דעקען, כ'וועל נישט וויסען וואָס צו זאָגען אויב מ'וועט מיך פרע־גען וואוהין מ'האָט געפיהרט אידאַ ראָזען, בכלל וועט ער נישט וויסען צו ענטפערען אויף קיין שום פראַגען.

דער צווייטער פון די באַנדיטען האָט זיך גאָר נישט אָנגערופען, איהם איז געווען אַלץ איינס, סיי־ווי־סיי האָט ער נישט געהאַט קיין שום דעה צו זאָגען דורך דער גאַנצער צייט, ער האָט נאָר אויסגעפיהרט דאָס וואָס מ'האָט איהם געהייסען, האָט ער זיך אויך איצט נישט אָנגערופען מיט קיין איין וואָרט.

אין דער פּאָליציי האָט מען די פערשוינען גלייך גענומען אויף אַ פערהער. ס'איז אָבער ביי זיי גאָרנישט געווען מעגליך אַרויסצובעקומען, הגם מ'האָט גערעדט דורך צוויי דאָלמעטשערס.

די באַנדיטען האָבען ווירקליך נישט געוואוסט וואָס צו דערציילען, הגם זיי האָבען נישט געליי־קענט, אַז זיי האָבען געהערט צו דער באַנדע. פערשטעהט זיך, אַז אין דער פּאָליציי איז מען גע־ווען זיכער, אַז זיי לייקענען און ווילען אויסבע־האַלטען פאַר דער פּאָליציי וואו ס'געפינט זיך די הויפּט־אָנפיהרערין פון דער באַנדע און וואו ס'... אוועקגעפיהרט געוואָרען אידאַ ראָזען.

די פּאָליציי האָט געשיקט נאָך סטעפאַן קאַר־טשינסקי, וועלכער האָט דער ערשטער מיטגעטיילט וועגען דעם ענין און וועלכער איז דערין געווען שטאַרק פּראַאינטערעסירט, אָבער אויך דאָ איז די פּאָליציי ענטוישט געוואָרען, קאַרטשינסקי איז נישט געווען אינדערהיים, ער איז געווען אוועקגעפאָהרען אויף אַ לענגערער רייזע, ס'איז נישט געווען וואָס צו מאַכען, דאָס איז נאָר געווען אַ האַלבער ערפאָלג, דער פּאָליציי איז דער האַנד אַריין זענען נאָר געפאַלען די צווייטראַנגיגע מיטגלידער פון דער באַנדע, די הויפּט־פיגורען זענען נישט געווען און מ'האָט נישט געקענט דערגעהען וואו זיי געפינען זיך, בעזונדערס איז געווען וויכטיג צו וויסען וואו ס'געפינט זיך אידאַ ראָזען, וואו מ'האָט זי פער־פיהרט און מ'וואָלט געדאַרפט פּרובען און זיך בע־מיהען זי אָפּצוראַטעווען.

דער אַרעסט פון די חברה לייט האָט אָבער געבראַכט דערצו, אַז מאַריאַן איז שוין אינגאַנצען בעפרייט געוואָרען פון דעם שאַנטאַזש און וועט שוין קענען רוהיג לעבען, הענריק האָט זיך איבער פּאָרמירט וועגען דעם און האָט זיך איבערצייגט אַ ר' חברה־לייט געפינען זיך שוין אונטער'ן שלעסעל דאָס איז געווען פאַר איהם גענוג.

— איצט, מאַריאַן, האָט ער געזאָגט צו זיין פריינד, דאַרפסט דו אָנהויבען א ניי לעבען, פער־געסען אין דעם אַלעם וואָס איז ביז איצט פאָרגע־קומען און צוריק געהען צו דער לאַגע און די פער־העלטנישען, וועלכע האָבען ביי דיר פריהער עקזיסטירט.

(פאָרטזעצונג קומט)

דער ספּאָרט־בעוועגונג

פּראָטעסט־אַקציע געגען דער בערלינער אָלימפּיאַדע

דאַרף אונטערגענומען ווערען דורך די יודישע ספּאָרטלער

די נאַציס אין דייטשלאַנד האָבען ווידער אונ־טערגענומען אַ קרייץ־צוג געגען יודען און געגען אַלץ וואָס איז יודיש. דאָס, וואָס האָט נאָך קיין שום צורר־היהודי נישט צוגעטראַכט, ווערט אויסגע־פיהרט דורך די נאַציס. די נידערטרעכטיגקייט האָבען נאָרנישט קיין גרענעץ. דאָס בלוט פון יעדען אַנשטענדיגען מענש קאָכט אויף ווען מען קוקט זיך צו צו דעם קאַלטען פּאָגראָם, וועלכער ווערט אַדורכגעפיהרט אין נאַצי־דייטשלאַנד.

און אין דערזעלבער צייט גרייטען די נאַציס צו אַ גרויסאַרטיגען, מעכטיגען און מאָדערנעם שטאַד־יאָן, וואו ס'דאַרף אין יאָהר 1936 פאָרקומען די וועלט־אָלימפּיאַדע — די אָלימפּיאַדע, וועלכע דאַרף ברענגען צום פאַרשיין די אידעע פון פערברידערונג פון אַלע מענשען אין דער גאַנצער וועלט, פון די פעלקער און מלוכות.

די אָלימפּיאַדע, וועלכע איז געשאַפען געוואָרען בדי די „פרידליכע מלחמה" אויפ'ן ספּאָרט־פּלאַץ זאָל זיין דער סימבאָל פון ליבע פון מענש צו מענש, פון פאָלק צום פאָלק.

קיינמאָל נישט. און קיין שום לאַנד אין דער וועלט איז אין ספּאָרט־וועזען נאָך ביז איצט נישט געמאַכט געוואָרען קיין שום אונטערשיד צווישען ספּאָרטלער צוליב זייער נאַציאָנאַלער אָדער רעלי־גיעזער אַנגעהעריגקייט, וואָלט אַנדערש געווען, וואָלט דאָך נישט געווען אויף וואָס צו שטיצען די סאַמע אידעע, וואָלט אַנדערש געווען, וואָלט מען דאָך נישט געהאַט מיט וואָס צו בעגרינדען די עק־זיסטענץ־פערפליכטונג פון דער אָלימפּיאַדע בכלל, וואָלטען זיך נישט געהאַט צוליב וואָס די ספּאָרט־לער פון דער גאַנצער וועלט צונויפצוקומען, וואָל־טען די פעהנער פון די מלוכות אין דער גאַנצער וועלט נישט געקענט שטאָלץ ווערען איבער דעם סטאַדיאָן, וואו ס'פערמעסטען זיך ספּאָרטלער פון דער גאַנצער וועלט.

די אָלימפּיאַדע קומט פאָר יעדע 4 יאָהר און יע־דעס מאָל אין אַנ'אַנדער לאַנד. דאָס איז אויך דער־פאַר, כדי צו ווייזען נאָכאַמאָל די פערברידערונג פון אַלע די, וועלכע זעהען אין דער אָלימפּיאַדע די אָפּ־לענקונג פון האַס און שנאה פון איין פאָלק נעגען אַנדערן.

ווען אין יאָהר 1932 האָט דער אינטערנאַציאָ־נאַלער אָלימפּישער קאָמיטעט בעשלאָסען איינצו־אָרדנען די אָלימפּיאַדע פון 1936 אין בערלין, האָט קיינער נישט געהאַט און נישט געקענט האָבען קיין פאָרבעהאַלטען בנוגע דער דאָזיגער שטאָט, וואו די אָלימפּיאַדע איז בעשטימט געוואָרען.

און פאַרוואָס נישט? די ספּאָרט־בעוועגונג אין דייטשלאַנד אין יענער צייט איז געווען זעהר שטאַרק ענטוויקעלט, אין יעדען ספּאָרט־געביט האָבען זיך אין יענער צייט די דייטשען אויסגעצייכענט, אַלע בירגער פון לאַנד האָבען גענאָסען פון גלייכקייט און פרייהייט. די ספּאָרט־פעראיינען האָבען נישט געמאַכט קיין שום אונטערשיד צווישען מיטגלידער, טאָ פאַרוואָס־זשע האָט מען נישט געזאָלט איינגעהן, אַז די אָלימפּיאַדע פון 1936 זאָל פאָרקומען אין בערלין?

איז אָבער געקומען אין יאָהר 1933 די נאַצישע איבערקעהרעניש, ס'האָבען זיך אָנגעהויבען וואָהנ־זיניגע, ווילדע אַנגריפען, מיט אַנ'אייגערערטען שווינ־דעל, וועלכען מ'האָט אָנגערופען ראַסיזם, מ'האָט אַרויסגעוואָרפען די יודישע מיטגלידער פון די ספּאָרט־פעראיינען, אויסגעשלאָסען די יודישע ספּאָרט־לער פון רעפּרעזענטאַנצען, פערוועהרט די „אַר־יער" זיך צו פערמעסטען מיט יודישע מאַנשאַפטען, געזייהט האַס און שנאה צו די יודישע ספּאָרטלער, בעליידיגט און ערנידריגט זיי אויף אַנ'אופן, וועל־כע איז נאָך נישט פאָרגעקומען אין דער וועלט־געשיכטע, אויסגעשלאָסען די יודען אַלס מיטגלי־דער פון דער געזעלשאַפט.

ס'איז קלאָר, אַז אויף אַזאַ אופן, איז אויסגע־שטראָכען געוואָרען דער גאַנצער סטאַטוט פון דער אָלימפּיאַדע און נישט נאָר דער סטאַטוט נאָר אויך די אידעע. ס'איז געוואָרען קלאָר, אַז ביי אַזאַ לאַגע איז געוואָרען אונמעגליך איבערצוגעבען די נאַציס דאָס איינאָרדנען פון דער אָלימפּיאַדע, און פערשי־דענע אָלימפּישע קאָמיטעטען אין פערשידענע לענ־דער האָבען זיך אָנגעהויבען אָפּצושטעלען דערויף, צי מ'זאָל טאַקע איבערגעבען די דייטשען דאָס איינ־אָרדנען די אָלימפּיאַדע, די דאָזיגע בעוועגונג אין יאָהר 1933 איז געווען אַ געננג שטאַרקע און דאָס האָט טאַקע געצוואונגען די דייטשען אין יענער צייט צו פערעפענטליכען אַנ'ערקלערונג, אַז בעת דער אָלימפּיאַדע וועלען נישט געמאַכט ווערען קיין שום שוועריגקייטען די יודישע ספּאָרטלער.

פאַר אונז יודען איז די דאָזיגע ערקלערונג גע־ווען צו ווייניג, ס'האַנדעלט זיך דאָך נישט וועגען די יודישע ספּאָרטלער, וועלכע דאַרפען אַנטיילנעה־מען אין דער אָלימפּיאַדע, נאָר וועגען דעם גאַנצען פּראָבלעם, וועגען דעם יודען־פּראָבלעם אין דייטש־לאַנד.

אַנדערע האָבען געהאַלטען פאַר אַ זיג דאָס, וואָס דייטשלאַנד איז געצוואונגען געוואָרען צו פערעפענט־ליכען די דאָזיגע ערקלערונג, איבעריגענס האָט מען זיך גערעכענט דערמיט, וואָס ביז'ן יאָהר 1936 וועט־לען זיך די אומשטענדען אין דייטשלאַנד ענדערן און די אידעע פון דער אָלימפּיאַדע וועט זיין געראַ־טעוועט.

ס'איז אָבער געשעהן אַנדערש, די ספּאָרט־הויך פון די דייטשען זייט דעם יאָהר 1935 איז שטאַרק געפאַלען. צו די גרויזאַמע יודען־פערפאָלגונגען האָט נישט נאָר געגומען קיין סוף, נאָר זיי זענען נאָך שטאַרקער געוואָרען. ס'זענען נאָך צוגעקומען פערפאָלגונגען געגען קאַטאָליקען און בכלל געגען אַלץ, וואָס איז קולטורעל און מענשליך, און טאַקע צוליב דעם, וואָס דער טערמין פון דער אָלימפּיאַדע איז שוין אונטער דער נאָז, האָט זיך אין פערשידענע אָלימפּישע קאָמיטעטען ווידער אַמאָל אָנגעהויבען אַ דיסקוסיע וועגען דעם, צי מ'זאָל אַנטיילנעהמען אין דער אָלימפּיאַדע. אַזעלכע דיסקוסיעס ווערען איצט געפיהרט אין אַמעריקאַנער אָלימפּישען קאָמיטעט, אין ענגלישען און אַנדערע. ווי אַזוי די דיסקוסיעס וועלען זיך ענדיגען איז שוין פאָראויסצוזעהן, די דייטשען וועלען אָן אַלע מיטלען, אפילו דיפּלאָמאַ־טישע שריט, אַז ס'זאָל נישט קומען דערצו, אַז כאָטש איין קאָמיטעט זאָל זיך אָפּזאָגען אַנטיילצו־נעהמען אין דער אָלימפּיאַדע.

אויף אונז, יודישע ספּאָרטלער, וועלכע פער־שטאַרקען אומטום די ספּאָרט־רייהען, וועלכע גע־הערען אומעטום צו דער אַלגעמיינער ספּאָרט־בע־וועגונג, ליגט דער חוב אָנצוהויבען אַ מעכטיגע אַק־ציע געגען אַנטיילנעהמען אין דער בערלינער אָלימ־פּיאַדע, אין דער דאָזיגער אַקציע וועט אונז מיטהעל־פען די גאַנצע עהרליכע און אַנשטענדיגע עפענטלי־כע מיינונג, מיר וועלען זיכער נישט בלייבען איינ־זאַם. אין יעדער אַלגעמיינער ספּאָרט־אינסטאַנץ, וואו ס'געפינען זיך נאָר אונזערע פאַרשטעהער דאַרף אויפגעהויבען ווערען די פראַגע און ס'דאַרפען אַריינ־געטראָגען ווערען רעזאָלוציעס געגען דעם אַנטייל אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע. דער ענטפער, אַז מ'טאָר זיך נישט אַריינמישען אין די אינערליכע אַנגעלעגענהייטען פון אַ לאַנד קענען מיר נישט נעה־מען צו קענטניש. מיר מישען זיך נישט אין די אי־נערליכע אַנגעלעגענהייטען, נאָר מיר דערלאָזען נישט צו בעליידיגען און ערנידריגען די ספּאָרט־אידעע, און איבעריגענס געדענקען מיר די מעשה טשעכיען... צוליב וועלכע מיר האָבען נאָך נישט ביז היינט קיין נאָרמאַלע ספּאָרט־בעציהונגען מיט דעם דאָזיגען לאַנד.

אַ חוץ אונזער אַקציע אין די אינערליכע ספּאָרט־אינסטאַנצען, דאַרף אויך די אַקציע פון דער יודי־שער ספּאָרט־בעוועגונג ציהען אין דער פענטליכ־קייט. מיר שרייען, ווייל אונז טוט וועה. מיר פּראָ־טעסטירען, ווייל די גערעכטיגקייט איז אויף אונזער זייט.

די אַלע ספּאָרטלער, און אַזעלכע זענען פאַרהאַן זעהר פיל, וועלכע האַלטען זיך נאָך היינט אין די פּרינציפּען, וועלכע מ'האָט אין זיי דורך דעם ספּאָרט איינגעפלאַנצט וועלען זיין מיט אונז, אַזאַ פּראָטעסט בעוועגונג מוז האָבען אַ ווירקונג. די בערלינער אָלימפּיאַדע מוז אויסגעשטעלט ווערען אויף אַ דורכ־פאַל, וואָס וואָלט געווען אַ קליינע טרייסט פאַר דער יודישער און בכלל עהרליכער ספּאָרט־בעוועגונג אין דער גאַנצער וועלט.

S.

ליגע־מעטשען אין לאַנד

נעכטען זענען פאָרגעקומען נאָר 2 ליגע־מעטשען: איינער אין לעמבערג און איינער אין שווינטאָכלאָ־וויץ (שלעזיען).

וואַרטאַ — פּאָגאָן 1:1

אין לעמבערג האָבען זיך בעגעגנט דער פּויז־נער וואַרטאַ מיט פּאָגאָן. דער העטי־רעזולטאַט איז אַ ריכטיגע אָפּשפּיגלונג פון פערלויף פון שפּילען.

שלאָנסק — פּאָלאָניאַ 0:3

שלאָנסק האָט איבערגעשטיגען דעם געגנער אין סטאַרט און אַמביציע, טעכניש איז פּאָלאָניאַ געווען די בעסערע מאַנשאַפט. די הויפּט־שולד פאַר דער מפּלה פון די וואַרשאָווער טראָגט דער טויערמאַן, וועלכער האָט אַדורכגעלאָזען זעהר לייכטע באַלעמס.

פריינדשאַפטס־מעטשען

קראַקאָוויאַ — וואַקער (ווין) 2:4
אַרבייטער - רעפּרעזענטאַנץ (קראָקאָ — אַרבייטער־רעפּרעזענטאַנץ (לאָדז) 2:3
גאַרבאַרניאַ — טאַרנאָוויאַ 1:5

וואַסערבאַל־מעטשען פון דער פּוילישער ליגע

אין קאַטאָוויץ זענען פאָרגעקומען 3 וואַסער־באַל־מעטשען וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער פּוילישער ליגע. די מעטשען האָבען געגעבען פאָל־גענדע רעזולטאַטען:

ע. ק. ס. (קאַטאָוויץ) — קראַקאָוויאַ 0:11
ע. ק. ס. — מכבי (קראָקאָ 1:4
הכח (בּיליץ) — קראַקאָוויאַ 1:2

מיט דעם דאָזיגען רעזולטאַט האָט זיך דער בּי־ליצער הכח אָפּגעראַטעוועט פון אַרויספאַלען פון דער ליגע.

פוסבאָל־מעטשען וועגן אַריינ־געהן אין דער ליגע

נעכטען זענען פאָרגעקומען 3 מעטשען פון די קרייז־פינאַליסטען וועגען אַריינגעהן אין דער ליגע. די מעטשען זענען פאָרגעקומען אין ווילנא פּויזען און וואַרשאַ, די ערשטע 3 פערמעסטונגען וועגען אַריינגעהן אין דער ליגע האָבען געגעבען פאָלגענדע רעזולטאַטען:

וו. ק. ס. (ווילנא) — קאַטאָוויצאַ (פּינסק) 2:5

דער ווילנער וו. ק. ס. איז געווען די בעסערע מאַנ־שאַפט, דאָס גאַנצע שפּילען איז נישט געשטאַנען אויף קיין הויכען ניוואָ.

לעגיאַ (פּויזען—אוניאָן־טורינג (לאָדז) 0:3

דער פילמאָליגער קאַנדידאַט אַריינצוגעהן אין דער ליגע האָט זיך נעכטען געטראָפען מיט אַ זעהר ערנסטען געגנער, מיט דעם לאָדזער „אוניאָן־טורינג" דאָס וועטער איז געווען שלעכט. לעגיאַ איז געווען די בעסערע מאַנשאַפט און האָט דעם רעזולטאַט פער־דינט, הגם דאָס שפּילען אינגאַנצען איז נישט געווען שטאַרק אינטערעסאַנט, דער מעטש האָט זעהר גוט געפיהרט ה' סטאָלינסקי.

פּאָלאָניאַ (בּידגאָשטש) — סקאָזאַ 2:4

דער דאָזיגער מעטש איז פאָרגעקומען אין וואַר־שאַ, אין אַלגעמיין האָט מען זיך גערעכענט, אַז די פערמעסטונג וועט געווינען „סקאָזאַ". ס'איז אָבער געשעהן אַנדערש. די בּידגאָשטשער האָבען בעסער געשפּילט און טאַקע דעם מעטש געוואונען אין דער פערהעלטניש פון 2:4

פּראָבע־מעטש

טים פון טרעניגגס־לאַגער א. ג. ס (וואַרשאַ) 1:5

ציקליסטען־לויף פון 170 קילאָמעטער

נעכטען איז אויפ'ן שאָסע פּולטוסק — ראָזשע־לאַ — פּולטוסק פאָרגעקומען אַ ציקליסטען־געיעג אויף אַ שטח פון 170 קילאָמעטער. דעם לויף האָט געוואונען קאַפּיאַק (פראַנד) וואַרשאַ אין 6 שעה. דער לאָדזער קאַלאָדזשעיטשיק איז געקומען דער דריטער.

פערד־געיעגען אין ספּאָר

זיג פון די פּוילישע אַנטיילנעהמער

אין ספּאָר איז פאָרגעקומען דאָס גרויסע געיעג וועגען „בעכער פון די פעלקער". דאָס ערשטע אָרט האָט פערנומען די פּוילישע עקספּעדיציע, וועלכע איז בעשטאַנען פון די פּאָרוטשניקעס שאָסלאַנד, גור־שאָווסקי און קאָמאָראָווסקי.

ענטוויקלונג פון דער ספּאָרט־בעוועגונג אין פּוילען?

וואָס דערצעהלען די טרוקענע ציפערן?

אין אָפיציעלען „סטאַטיסטישען יאָהרגאַנג" גע־פינען מיר אייניגע זעהר אינטערעסאַנטע ידיעות וועגען דער ענטוויקלונג פון דער ספּאָרט־בעווע־גונג אין פּוילען.

די צאָהל ספּאָרטלער, וועלכע זענען אָרגאַ־ניזירט אין די ספּאָרט - פעראיינען בעטרעפט 735.800. פון דעם מענער 600 טויזענד און פרויען 135 טויזענד

גימנאַסטישע האַלעס זענען אין פּוילען פאַר־האַן 1046. פוסבאַל־פּלעצער 976, פּלעצער פאַר ספּאָרט־שפּילען 4415, געדעקטע שווים־באַסיינען—19, לייכט־אַטלעטישע לויף־באַהנען — 496.

אַמעריקאַנישע פאָרבעהאַלטען

בנוגע דער בערלינער אָלימפּיאַדע

די בעקאַנטע ניו־יאָרקער צייטונג „ניו־יאָרק הערעלד טריבון" מעלדעט, אַז דער פּרעזעס פון דער אַמעריקאַנער לייכטאַטלעטישער אוניע, מאַהאָ־נעי, האָט ערקלעהרט, אַז ער וועט זיך אַקעגענ־שטעלען דעם אַנטייל פון די אַמעריקאַנער לייכט־אַטלעטען אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע אין 1936.

די סיבות דערפון זענען די נאַציאָנאַל־רעלי־גיעזע פערפאָלגונגען אין נאַצי־דייטשלאַנד.

טור—דע—פראַנס

דער פינאַל פון דער גרויסער אימפּרעזע

ס'האָט זיך געענדיגט דער 19־טער עטאַפּ פון דעם טראַדיציאָנעלען גרויסען ציקליסטען - געיעג אַרום פראַנקרייך. נאָכ'ן 19־טען עטאַפּ פיהרט אין דער מאַנשאַפטס־קוואַליפיקאַציע בעלגיען, דאַן קומט פראַנקרייך, דייטשלאַנד, איטאַליען און שפּאַ־ניע.

נעכטען איז פאָרגעקומען דאָס געיעג אויפ'ן לעצטען עטאַפּ

טעניס־מעטש

אונגאַרן — פּוילען 0:3

וועגן אַריינגעהן אין „א"־קלאַס

מעטשען אין לאָדזער קרייז

הוראַגאַן (לאָדז) — סטוזשעלעץ (קאַ־ליש) 0:3

דער מעטש איז פאָרגעקומען אין קאַליש

בּוזשאַ (פּאַביאַניץ) קאָנקאָרדיאַ (פּיעט־ריקאָוו) 0:1

דער מעטש איז פאָרגעקומען אין פּאַביאַניץ.

שווים־פערמעסטונגען וואַרשאַ—בערלין אין טשעכאָטשינעק

שבת און זונטאָג זענען אין טשעכאָטשינקער באַסיין פאָרגעקומען פערמעסטונגען צווישען דער רעפּרעזענטאַנץ פון וואַרשאַ און דער רעפּרעזענ־טאַנץ פון בערלין. די רעזולטאַטען פון די פערמעס־טונגען גיבען מיר נישט איבער, ס'איז בלויז כאַראַק־טעריסטיש, אַז אין דער פערמעסטונג מיט די נאַצי־שע שווימער האָט אויך אַנטיילגענומען דער יודי־שער שווימער שרייבמאַן....

ראַדיאָ - פּראָגראַם

מאָנטאָג, דעם 29־טען יולי 1935

6.30 — פריהמאָרגען תפילה. 6.36 — גימנאַס־טיק, 6.50 — פּליטען. 7.20 — פריהמאָרגען־ציי־טונג. 7.30 — פּליטען, 8.25 — פּראַקטישע אָנ־ווייזונגען. 11.57 — צייט־סיגנאַל. 12.03 — מע־טעאָראָלאָגישע ידיעות. 12.05 — מיטאָג־צייטונג. 12.15 — פאַר זומער - וואוינונגען און קור־ערטער 1 — אַ מאָמענט פאַר פרויען. 1.15 — לידער. 1.30 — שפּאַנישע לידער. 3.15 — בערזשע־איבערזיכט. 3.25 — עקספּאָרט - ידיעות, 3.30 — פּליטען. 4— אווידיציע פאַר קינדער. 4.15 — סאַלאָן - אָרקעס־טער — 4.50 — ערצעהלונג. 5 — געזאַנג. 5.20 — פּליטען. 6 — פּאָרלעזונג. 6.15 — גאַנץ פּוילען זינגט. 6.30 — שמועס פאַר קינדער. 6.40 — גע־זעלשאַפטליכעס. 6.45 — פידעל - קאָמפּאָזיציעס. 7.50 — בעלעטריסטישע נייעסען. 8 — פּליטען. 8.10 — לייכטע מוזיק. 8.45 — אָווענד־צייטונג. 8.55 — בילדלעך פון אַמאָליגען און איצטיגען פּוי־לען. 9 — סימפאָנישער קאָנצערט. 10 — אַלגעמיי־נע ספּאָרט־ידיעות. 10.06 — לאָקאַלע ספּאָרט־ידיעות 10.10 — קליין־אָרקעסטער קאָנצערט. 11 — מע־טעאָראָלאָגישע ידיעות פאַר לופט־קאָמוניקאַציע. 11.05 — קליין־אָרקעסטער קאָנצערט.

פאָהר-פּלאַן אויף די באַהנען

גילטיג פון 15. מאַי 1935.

פאַבריק - באַהן אָפּפאָהר:

0.20 — קיין קאַלושקי, פערבינדונג מיט קראַקאַ, זאַקאָפּאַנע, קריניצע.
1.48 — קיין קאַלושקי, פערבינדונג מיט ווארשא און לעמבערג.
5.42 — קיין קאַלושקי פון 3 יוני, פערבינדונג מיט ווארשא.
6.05 — קיין קאַלושקי פערבינדונג מיט טשענסטאָכאָוו און סלאָטוויני.
7.24 — קיין קאַלושקי
8.00 — קיין ווארשאַ.
9.00 — קיין קאַלושקי, זונטאָג און יום-טוב-טעג
9.30 — קיין קאַלושקי, זונטאָג און יום-טוב-טעג
10.32 — קיין קאַלושקי, פערבינדונג מיט ווארשא, קראָקאָ, קאַטאָוויץ.
12.30 — קיין קאַלושקי.
13.20 — קיין קאַלושקי, פערבינדונג מיט טשענסטאָכאָוו.
14.15 — קיין קאַלושקי, אין ארבייטס-טעג.
16.02 — קיין קאַלושקי, פערבינדונג מיט ווארשא און סלאָטווינע.
15.29 — קיין סקאַזשיסק.
16.20 — קיין קאַלושקי אין ארבייטס-טעג
17.25 — קיין קאַלושקי פערב. מיט ווארשא
18.03 — קיין קאַלושקי, פערב. מיט קראָקאָ און קאַטאָוויץ.
18.45 — קיין קאַלושקי אין ארבייטס-טעג.
19.25 — קיין קאַלושקי.
20.49 — קיין קאַלושקי פערב. מיט ווארשא
21.14 — קיין קאַלושקי, פערבינדונג מיט ווארשא, טשענסטאָכאָוו און סלאָטוויני.
21.55 — קיין קאַלושקי.
23.00 — קיין קאַלושקי פון 1 יוני אָן פערבינדונג מיט קראָקאָ.

טאַרפעדאָ - צוגען קיין ווארשאַ:
7.08, 10.05, 15.20, 20.40.

קאַלישער סטאַציע אָפּפאָהר:

0.30 — קיין קאַליש, פּאָזען און זבאָנשין.
1.32 — קיין גדיניע.
2.35 — לאָוויטש.
5.05 — פּאָזען און זבאָנשין.
6.16 — ווארשא
6.50 — גלאָווניע.
7.38 — גדיניע.
7.45 — זר. וואָליע.
8.07 — ווירזשבע.
9.04 — גדיניע (פון 1-9—15-6)
9.10 — זבאָנשין.
9.27 — גדיניע (ביז 14-6)
9.45 — גלאָוונע (זונטאָג און חגאות-טעג)
10.25 — זר. וואָליע.
12.00 — גדיניע.
12.31 — ווארשאַ.
12.37 — פּאָזען זבאָנשין
12.50 — ווירזשבע.
14.15 — גלאָווניע.
14.25 — זר. וואָליע (ארבייטס-טעג)
15.30 — פּאָזען — זבאָנשין.
15.40 — בידגאָשטש.
16.18 — קיין ווארשאַ.
17.40 — זר. וואָליע (פון 15-6)
17.45 — גלאָווניע.
19.35 — אָזאָרקאָוו.
19.41 — פּאָזען — זבאָנשין.
19.59 — ווארשא.
20.35 — זר. וואָליע.
22.10 — גדיניע.
22.28 — ווירזשבע.
23.40 — זר. וואָליע.

טעלעגראַמען

ארץ-ישראל צום ערשטען מאָל פערטרעטען אויף אינטערנאַצ. פילם-אויסשטעלונג

ר ו י ם. (יט"א) אין דער ערשטער העלפט אויגוסט ווערט אין ווענעדיג פאָרקומען די דריטע אינטערנאַציאָנאַלע פילם-אויסשטעלונג, אויף וועלכער עס ווערט צום ערשטען מאָל צווישען די אויסשטעלענדע לענדער זיין פערטרעטען א"י. די פילם געזעלשאַפט „פּאַלעסטיין פיקטיורס" ווערט דעמאָנסטרירען אַ פילם „עבודה", וואָס ווייזט די יודישע יוגענד ביי דער אויפבוי-אַרבייט אין נייעם א"י. דער דאָזיגער פילם איז, ווי יט"א האָט שוין מיטגעטיילט, פריער וואָך דעמאָנסטרירט געוואָרען אויף איין פרעמיערע אין תל-אביב און איז זעהר גוט אויפגענומען געוואָרען דורך דער פרעסע און פובליקום.

לאָנדאָנער בעראַטונג פון פעדעראַציע פון פוילישע יודען אין פערשידענע לענדער

נ י ו - י אָ ר ק, (יט"א) די פעדעראַציע פון פוילישע יודען אין אַמעריקאַ טיילט מיט, אַז דעם 7-טען סעפּטעמבער ווערט זיך אין לאָנדאָן צונויפקומען אַ בעראַטונג פון יודיש-פוילישע פעדעראַציעס אין פערשידענע לענדער. דער דאָזיגער טערמין איז בעשטימט געוואָרען לויט דער בקשה פון פערבאַנד פון פוילישע יודען אין א"י, וואָס זיינע פיהרער וועלען זיך געפינען צו יענער צייט אין אייראָפּאַ, אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס. אין דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ וועלכע ווערט בעטראַכטען די פראַגע וועגען אַ היילפס קאַמפּאַניע פאַר פוילישע יודען, וועלען זיך בעטייליגען די פעדעראַציעס פון פאָלגענדע לענדער: ענגלאַנד, פעראייניגטע שטאַטען, ארץ-ישראל, אַרגענטינע, פראַנקרייך און בעלגיען. איינלאַדונגען זענען אויך אַרויסגעשיקט געוואָרען צו די פערבאַנדען פון פוילישע יודען אין קאַנאַדע, קובאַ און מעקסיקע.

פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין בירא-בידזשאַן

מ אָ ס ק ו ע, (יט"א) אויף דער לעצטער פלענאַר-זיצונג פון געזעצליכען אויספיהר-קאָמיטעט אין בירא-בידזשאַן האָט דער פאָרזיצער פון קאָמיטעט, סטאָלאָוו, מיטגעטיילט, דאָס צוליב די פעהלערן אין דער אויספיהרונג פון די פלענער אין געביט פון הייזער-בוי וועלען היי-יאָהר אין דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד (בירא-בידזשאַן) קענען בעזעצט ווערען, נישט ווי עס איז געווען געפּלאַנט צוערשט פריהער נאָר בלויז אַן ערך 6,500 נפשות. סטאָלאָוו האָט פעסטגעשטעלט, אַז היי-יאָהר איז נישטאָ קיין צוריקוואַנדערונג פון די איבערוידלער. ער וואָרענט אָבער, אַז דאָס ווערט קענען געשעהען, אויב די בעריפענע ארגאַניזאַציעס וועלען נישט אָננעהמען מעהר ווי ביז איצט ענערגישע מיטלען איינצוארדנען די איבערוואַנדערער.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פריוע פּאָסטענס

א לערן-יונגעל פון ערענטליכע עלטערן צו אַ טאַפּעצירער באַלד געצאָהלט ווערט געזוכט, זגערזשער 28, פייערמאַן.

ס'איז נויטיג אַ פערקויפערין אין אַ קאָלאָניאַל-געשעפט, צו ערפאַהרען שרודמיעיסקאַ 12 ביי גרינבערג.

ראַקאָלעז

אוועקצוגעבען אַן אייגנפיהרטע מלעטשאַרניע וואָס עס עקזיסטירט שוין אַ פּאָר יאָהר פאַר וועניג געלד אויף זשעלאַזנאַ 49. צו ערפאַהרען אויפ'ן אָרט.

אַ לעצט העלליך צימער מיט בעקוועמליכקייטען אויך סאַליד צו פערדינגען צו שלאָפען פאַר 1 אָדער 2 פּערזאָן קען אויך זיין זיך סטאָלעווען, פּאָלודניאָווע 11, 5a

פערשידענעס

ס'ווערט געזוכט אַ שותף צו אַ גוט געזיכערט געשעפט מיט אַ קאַפּיטאַל פון 3—4 טויזענד זל. אָפּערטען אין אַדמינ. אונטער „L".

איבערצוגעבען אַ בופעט אין אַ שולע, אויך אַ וואַזשנע ווערט געזוכט. אָפּערטען פאַר „בופעט" אין אַדמינ.

אַ שותף צו אַ חתונה-און טאַנץ-זאַל ווערט געזוכט. אָפּערטען אין אַדמיניסטר. אונטער „שותף".

אויף פּיעטריק. 9 איז צו פערמיטען פאַרטער עטליכע לאָקאַלען. מען קען עס אויך טיילען אין געוועלבער. ווי אויך אַ וואוינונג פון 3 צימער און קיך אָפיצינע 1 שטאָק. צו ערפאַהרען ביים ווירט אויפ'ן אָרט מיט בעקוועמליכקייטען.

Buchalter-Bilansista
na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

שנײַדער-דרוקערײַ
בראַמבערג
צעגעלניאַנאַ 8. טעל. 255-09

פיהרט אויס:
בריף-בויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען, קוויטאַרישען, פערלאָבונגס- און חתונה-קאַרטען, חיוב-קאַרטען, פריקאַ-און קאָנטעקציע-עטיקעטען, שטרימל-באַנדראָלען

רעעל מאָדערן און שנעל און ביליג!!!

אַלע ווייסע,
און
קליידער, אנצוגען, מאַנטלען, קינדער-גאַרדעראָב און וועש
וואַשט, פּוצט, רייניגט און פאַרבט
די בעוואוסטע יודישע כעמישע וועשעריי און פאַרבערײַ
„עריקאַ"
מלינאַרסקאַ 2 (ביים רוג בזשעזשינער)
די ביליגסטע פרייזען, רעעלע, אונשעדליכע אויספיהרונג!
צופאָהר מיט די טראַמוואַיען 1, 6, 14.

BILANS surowy
Łódzkiego Banku Depozytowego, Sp. Akc. w Łodzi
na dzień 1 lipca 1935 r.

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
Kasa i sumy do dyspozycji	1.284.923,32	Kapitały własne: a) zakładowy 2.520.000.— b) zapasowy 1.260.000.— c) amortyzac. 42.045,28	3.822.045,28
Waluty zagraniczne (bankn. i mon.)	436.824,40	Wkłady i r-ki bieżące	18.799 406,19
Papiery wartościowe	1.304.470,11	Zobowiązania inkasowe	99.721,24
Banki krajowe	679.866,45	Redyskonto weksli	1.976 471,65
Banki zagraniczne	3.151.514,39	Banki krajowe	695.266,42
Weksle zdyskontowane	15.853.403,97	Banki zagraniczne	662.297,57
Rachunki bieżące	4.378.757,48	Procenty, prowizje i różne zyski	1.323.955,23
Ruchomości	54.568,59	Oddziały	2.822.358,97
Nieruchomości	221.007,52	Różne rachunki	496.246,99
Różne rachunki	296.653,18	Zyski z lat ubiegłych	342.469,64
Koszty handlowe	737.694,—		
Oddziały	2.615 898,58		
Należności z tyt. tranz. dewiz n/term.	5.565.163,54	Zobowiązania z tyt. tranz. dewiz na term.	5.540.506,35
Suma bilansowa:	36 580.745,53	Suma bilansowa:	36.580.745,53
Udzielone gwarancje	2.604.030,16	Zobow. z tyt udziel. gwar.	2.604.030,16
Inkaso	1.787.477,88	Różni za inkaso	1.787.477,88
Razem	40.972.253,57	Razem	40.972 253,57

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערען איבערגעפאַרבט די עלטעסטע
היטען
אויף גאַנץ נייע און אויף נייע היטען צוגעדעקט
3.50
די אַדרעס
Modystka
„TOLA"
23 Zawadzka 23

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאַליסט פאַר טריפער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראַנט, 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

רעטשניצע
פון דאָקטוירים - ספעציאַליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען-קאַבינעט
ווענעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום
פון 9 פריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**
ספעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11. טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

רעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
ווענעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

ד"ר העללער
ספעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-98
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—12 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

דאָס איבערגעטראַגענע פון ווארשא
Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Mag. Chem. G. SZAMES
(abs. kurs. anal. lek. P. Z. H.)
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע ארט אַנאַליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א.
אויפן טעלעפאָנישען פערלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען אַהיים

לעבער אויף דער מאַשין?
ווערען אָנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נאַרדמאַן. שרודמיעסקאַ 8

אַנאָנסען-פּרייז פאַר 1 מילימעטער-שורה

Za wydawnictwo „Nojer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

א שטעטעל אין בעסאראביען

פון קישינעוו האבען מיר גענומען אנ׳אפענע מאשין קיין אינטשעשט (ווייל קיין באהן איז דארט ביזן היינטיגען טאג נישטא). ערשטענס האבען מיר געוואלט טרעפען זיך מיט פיינמאנ׳ס עלטסטען ברודער מרדכי, און די הויפטזאך האבען מיר געוואלט טאקע אנקוקען דאס פערווארפענע דערפעל אדער שטעטעלע, וועלכעס האט ארויסגעגעבען צו יענער צייט אזא גרויסען אינטעליגענטען אקטיאר און דראמען־שרייבער ווי זיגמונד פיינמאן, וועלכער האט צו יענער צייט קאנקורירט אדער איז געגאנגען נאך ווייטער פון די דראמען־שרייבער גאלדפאדען, האראוויץ און לאטיינער.

מיט אונז איז מיטגעפאהרען א יונג פארפאלק, שוועסטערקינדער פון מיין ווייב. ער איז אראפ אין מיטען וועג און האט אונז אנגעוויזען זיין גרויסען ווייגארטען, אין וועלכען עס ארבייטען איבער פערציג מענשען, און ער פערפלייצט האלב בעסאראביע מיט ווין.

באלד ווי מיר זענען ארויס פון קישענעוו, אפשר א האלבע שעה פאהרענדיג מיט דער מאשין, ווייזט אונז דער שוועסטערקינד אן אויף א אלטער הייזקע:

— אט דאס איז דעם טאטענס אכסניה.

— וואס הייסט?

— וואס־זשע, איהר ווייסט נישט, אז דער פעטער יאסעל איז א שענקער?

און אט פאהרען מיר דורך און די צוויי אלטיטשקע שטעהען און ווארטען מיר זאלען א ריינקומען, נאר דער זוהן און די שנור שרייען צו אונז: פאהרט ווייטער, אז נישט, וועט איהר נישט זיין צוריק אין צייט צו דער פארשטעלונג. צוריקפאהרענדיג, אז איהר וועט נאך האבען צייט, וועט איהר זיך מעגען אפשטעלען״.

אבער איך וועל זיך מיין גאנץ לעבען נישט מוחל זיין, וואס איך האב זיך דעמאלט נישט אפגעשטעלט. ווייל די צוויי אלטיטשקע זענען געבליבען שטעהן ווי צוויי פערלוירענע קינדער, און ווען מיר זענען געפאהרען צוריק, איז שוין געווען אזוי פינסטער, אז איך האב שוין פון זיי קיין בילדער נישט געקענט נעמען.

אפשר א האלבע שעה פון אינטשעשט זענען מיר ארויף אויף א בארג. דער בארג האט זיך נישט געוואלט ציהען אין דער הויך, האט ער זיך געצויגען אין דער ברייט, מיט א סך בערג און טאלען איבער און אונטער זיך, אבער נישט צו הויך און נישט צו נידעריג, אזוי ווי שטילע גרויסע כוואליעס, וואס שפילען זיך אויפ׳ן ים אזוי האבען די בארג־פעלדער אויסגעזעהען.

איך זאג בארג־פעלדער, ווייל מעהרסטענס זענען אויף בערג פארהאן בוימער, אבער דא זענען די בערג געווען פאראקערט מיט א מאדנער תבואה, און יעדער פאס תבואה האט געהאט אנ׳אנדער קאליר. גלייך ווי די ערד האט זיך געוואלט פאר מיר אויספיינען, האט זי זיך איבערגעדעקט מיט אנ׳אומענדליכען גרויסען טערקישען קארפעט, מיט טויזענדער קאלירען.

און אזוי זענען די בארג־פעלדער געלעגען שטאלץ, אויסגעפוצט און געבלאזען פון זיך אזא זיסען פערפום, ווי איינער רעדט: „נא, זעה, פון וואנען דיין שווער האט גענומען זיין בעניסטערונג״.

ווען מיר זענען ארויף אויף דעם העכסטען בארג, האבען מיר אנטקעגענאיבער, אויף דעם צווייטען בארג, געזעהן דאס שטעטעלע אינטשעשט, פון דער ווייט האט אויסגעזעהען, אז דאס שטעטעל פערמאגט נישט מעהר ווי זעכצעהן הייזער, בלויז דער קלויסטער איז געשטאנען שטאלץ און הויך און זיך געגוידערט פאר אונז פונדערווייטענס.

אראפקומענדיג פון דעם בארג, זענען מיר אריבערגעפאהרען א הילצערנעם בריקעל, וואס האט געקרעכצט פון אלטקייט, און האט אונז אבגעזאגט: „געה פאוואליע, איך האב נישט קיין כח דיך צו דערטראגען״.

און אז מיר זענען שוין אריבער דאס בריקעל, האט די מאשין אנגעהויבען צו קרעכצען און צו שרייען, ארויפפאהרענדיג דעם אומגעהויערען גליי־כען בארג־ארויף אין שטעטעל אריין.

ארויפקומענדיג אויבען אין שטעטעל, האב איך דערזעהען, אז „מ׳קען לעבען, נאר מען לאזט נישט״. אויף וואס דארפען מיר וואלקענקראצערס מיט הארצוועהטאג, אז די נידריגערע הייזקעס, די שטילע בעז״ג, קענען אונז געבען אזוי פיל צופרידענהייט צו טרייבען, צו מאהלען, — נאר... נישט צו שפילען קיין טעאטער.

* * *

מיר זענען אנגעקומען אין דעם שטעטעלע אינטשעשט פונקט אין דעם טאג, ווען עס איז דארטען דער יאריד, און פויערים פון אלע ארומיגע דערפלעך קומען אהין איינמאל א וואך און דאס ברענגט חיונה די יודען פון שטעטעלע.

דאס קרעכצען פון אונזער מאשין ביים ארויפפאהרען אויפ׳ן בארג האט איבערגעשראקען דאס גאנצע שטעטעל.

די פויערשע פערד האבען גענומען שפרינגען אין דער לופטען, איבערקעהרענדיג די שטרויענע וועגעלעך און ארויסווארפענדיג אלץ אויפ׳ן מיטען גאס.

כ׳האב געזאגט דעם שאפער, ער זאל פאהרען לאנגזאם, ער זאל נישט איבערשרעקען די אינטשעשער פערד. אבער באלד האט זיך ארויסגעוויזען, אז די מענשען דארט זענען נאך שרעקעוודיגער פאר די פערד. ווייל דערזעהענדיג מיין ווייב אין דעם פוטערנעם מאנטעל און מיר אינ׳ם פעלץ מיט דער רוסישער קוטשמע, האבען זיי געמיינט אודאי ווייסט וואס פאר א גובערנאטאר עס איז אריין אין שטעטעלע. האבען אלע יודען ארויפגע־נומען די היטלען און זענען געבליבען אין די יארמולקעס, און די פויערים זענען געפאלען אויף די קניה און זיך געצלמ׳ט.

(ריליזע־איינדריקען)

פון לודוויק זאץ

דאס גאנצע שטעטעל האט גענומען נאכלויפען אונזער מאשין, ביז מיר האבען זיך אפגעשטעלט ביי דעם פערלעטערטען שטיבעל פון פעטער ישכר.

אינדרויסען איז געהאנגען א רויטע שמאטע, וועלכעס האט אנגעדייטעט, אז דא איז א שניט־געשעפט, וואו מען פערקויפט שאלען און טיכלעך און אלערליי ביליגע שטאפען פאר די היגע פויערים פון ארומיגען שטעטעל. דער גאנצער האנדעל אין דעם שטעטעל איז מיט ערדענע טעפ, פאדקאוועס פאר די פערד, ביליגע פעלצלעך, שאלען און טיכלעך, ליכט און זייף.

ווען איך בין אריינגעקומען צום פעטער אין געוועלבעל, האט מיך דער העכגענדיגער נאפט־לאמפ בעגריסט מיט א זעץ אין קאפ און דער גערוך פון די פויערים מיט א זעץ אין דער נאז.

נאכדעם זענען מיר אריין אין א קליין, פינסטער אלקערל מיט צוויי הויך־געבעטע בעטען, וועלכע האבען ארויסגעשיינט פון דער פינסטערניש.

פון דארטען זענען מיר אריין אין א ווייס־בלויליכען געקאלכטען צימער מיט א רוסישען קאלך־אויוען ביים אריינגאנג. א גרויסער אלט־מאדישער בופעט פון דער רעכטער זייט, וואו אנשטאט טעלער און גלאזווארג זענען געשטאנען א סך מעשענע לייכטער און א מעשענער חנוכה־לאמפ, וואס האט אויסגעזעהען ווי א מנורה. פון דער לינקער זייט איז געשטאנען א קאמאד מיט גלעזלעך פון פערשידענע קאלירען. איך האב פערשטאנען, אז דאס זענען די פסח׳דיגע כוסות. און נעבען יעדער כוסה זענען געשטאנען בילדלעך פון דער גאנצער משפחה, נאך פון סאביעסקי׳ס צייטען.

איין בילד האב איך צו׳גע׳גנבעט און דאס איז פון זיגמונד פיינמאנ׳ס טאטען.

אין מיטען שטוב איז געשטאנען א רונדער טיש, צוגעדעקט מיט א האנד־געשטריקטען טישטוך, מיט לעדערנע אויסגעבעטע בענקלעך. און עפעס האט דארטען, איין דעם ווייס־אויסגעקאלכטען שטיבעל, געהערשט אזא אומנאטירליכע ריינקייט, אז איך האב זיך פשוט מורא געהאט אנידערצוזעצען.

נאך א שטיקעל צייט פון מוטערליכער אויפ־נאהמע, פרעג איך די מוהמע פייגע, דעם פעטער ישכר׳ס ווייב, — א ידענע פון א יאהר עטליכע און פופציג, מיט א שווארץ שייטעל, מיט ברילי־אנטענע קעמעלעך אין די האר, מיט אנ׳אלטמאדישע בלוזקע, וואס געהט הויך געשפיליעט צום האלז, מיט גרויסע געבופטע ארבעל:

— מוהמע, וואו איז דאס הויז, וואו מיין שווער איז געבוירען געווארען? ווייס פון דאנען?

— אט דא, דאס צווייטע הויז, — האט די א זאג געטון. — קומט, קינדער, וועל איך אייך ווייזען.

און מיט א פרום, צניעותדיג שמייכעלע האט די געזאגט:

— אבער איהר זאלט נישט דערווארטען צו טרעפען עפעס אויסערגעוועהנליכעס, ווייל ביי אונז דא אין אינטשעשט איז אלץ פערבליבען, ווי מיט זיבעציג יאהר צוריק.

מיר זענען ארויסגעגאנגען, און די מוהמע האט ווידער געזאגט:

— אט דאס איז דאס הייזעל, וואו זעליג, דיין טאטע איז געבוירען געווארען.

מיין ווייב האט גענומען שמייכלען ווי איינע וואס וויל זיך מאכען הארט אבער איהרע שווארצע אויגען זענען פערלאפען געווארען מיט טרערען. איין זייט פון איהר פנים האט געלאכט, און דאס אנדערע האט געוויינט.

— אפילו דער קלויסטער — האט די מוהמע אנגעוויזען אנטקעגען פיינמאנ׳ס געבורטס־הויז — איז געבליבען ווי ער איז געווען.

(סוף מארגען)

אין בריטישען מוזיי

לאנדען, די ניין מיליאנענדיגע שטאט פון 38 מיליאנען גאסען איז געוואלדיג רייך אין פער־שידענע טיפען. וואו טרעפט מען אזוי פיל טיפען ווי דא? אנ׳אוצר, וואס איז אונדערשעפליך.

אין אלע גרויסע שטעט און שטעטלעך גע־פינען זיך טיפען פון פערשידענע סארטען און שא־טירונגען. אבער דא, אין דעם לעבעדיגען רוישען־דיגען לאנדאן, געפינט מען דעם מין אין א קאר־לאסאלער מאס.

וואס וואלט איהר וועלען זעהען? אפשר ווילט איהר זיך בעקענען מיט א כינעזישען טיפ, א נע־גערישען, א יאפאנישען, אמצרימדיגען אדער פער־סישען טיפ? טא גייט, זייט מוחל, אריין אין דעם בריטישען מוזיי, כאפט אייך אריין אין דער וועלט־בעריהמטער ביבליאטעק, זעצט זיך אנידער אויף א ווײלע און פאר אייערע אויגען וועלען זיך וואר־פען פערשידענע קאלירען, פערשידענע גרויסע און קליינע מענשעלעך, פערשידענע בעוועגונגען פערשידענע מאנירען און מנהגים, און איהר וועט נבהל ונשתומם ווערען.

די בעריהמטע ביבליאטעק בעשטייט פון נישט ווייניגער און נישט מעהרער ווי 6 מיליאן ביכער פון אלע שפראכען אין דער וועלט. דער לייענזאל איז א רחבותדיגער. אין איהם קענען זיך זעצען אנ׳ערך פון איבער זעקס הונדערט מענשען, שטו־דירענדיג א יעדער וואס זיין הארץ גלוסט. צוואנציג טויזענד ביכער געפינען זיך איננוייניג צום לייענזאל, וועלכע ווערען בענוצט טאג־טעגליך פון אנ׳ערך פון 600 מענשען. דער קאטאלאג האט אבער 12 הונדערט בענדער.

אט אדי אויבענדערמאנטע ביבליאטעק איז

6 מיליאן ביכער. א גמרא געשריבען אויף פארמעט. כתב־יד פון רמב״ם. א חומש פון 12. יאהרהונדערט. 100,000 פונט בעצאהלט פאר א ביבל. ווער זע־גען די בעזוכער פון דער ביבליאטעק.

טאקע די גרעסטע אין גאנץ אייראפע. איהר גע־פינט דא אנטיקען, אלטע כתבים און מאנוסקריפ־טען, וואס זייער ווערט איז אומשעצבאר. ווילט איהר אפשר זעהען אנ׳אלטע גמרא געשריבען אויף פארמענ? אט־א דא קענט איהר זי בעטראכטען. אדער אפשר וואלט איהר וועלען זעהען דעם רמבמס אריגינעלען כתב־יד אין העברעאיש און אין אראביש? אויך דאס קענט איהר דא אנקוקען. משנה תורה פונ׳ם רמב״ם געפינט מען דא אין א פראכטפולער קאלארירטער מאלערישער קונסט־אויסגעבא, געשריבען פון א יודיש שפאנישער האנד פונ׳ם 14־טען יאהרהונדערט.

מעהר פון אלע אנדערע יודישע אנטיקען מאנוסקריפטען ציהט אויף זיך אלעמענס אויפמערק־מערקזאמקייט די פערשידענארטיגע בונטע, לעבהאפטע, פארבנרייכע „חמשה חומשי תורה״, גע־שריבען און געמאהלען פון א יודיש פראנצויזישער האנד פונ׳ם 12־טען אדער 9־טען יאהרהונדערט עס זעהט זיך בולט ארויס די קונסטפולע, העדליכע ארבייט פון אמאליגע יודישע קינסטלער און ווירטו־אזען. פון אריגינעלע מגילות און הגדות איז דאך אפגערעדט. זיי פערכאפען דאך דאס אויג און פערכישופ׳ן ממש מיט זייערע רייצענדע באאיורע

בילדער און לאנדשאפטען.

ווי בעוואוסט האט דא נישט לאנג דאס ברי־טישע מוזיי אפגעקויפט ביי די סאוויעטען א טייל פון דער איינציגער וועלט־בעריהמטער ביבעל קאר־דעקס סינאיטיקאס, געשריבען אין 4־טען יאהר־הונדערט אויף פארמעט — פאר אנ׳ערך פון הונ־דערט טויזענד פונט. און דא אין שכנות פונ׳ם לייענזאל, אונטער א קריסטאלען גלאז קוקט צו אייך די אלטע דורותדיגע אין גריכיש איבערזעצטע ביבל... ווער ווייסט, וואס אט די ביבל וואלט אייך געקענט דערציילען — א חוץ דעם, וואס איז אין איהר אנגעשריבען — פון יענע אלטע גרויזאמע צייטען, ווען זי וואלט פערמאגט א שפראך ארגאן.

עס געפינען זיך אויך א סך וועלטליכע יודיש מוזיקאלישע כתב־ידן, צווישען זיי אויך א מאנוס־קריפט, די מוזיק פון די „טעמי המקרא״ (טראפ) געדרוקט אין 15־טען יאהרהונדערט. א סברה, אז דאס איז די ערשטע יודישע געדרוקטע מוזיק.

טרעפט מען טאקע דא טעגליך זיצען א 5־6 הונדערט מענשען, גרויסע געלערנטע און סתם פשוט׳ע אינטעליגענטע מענשען, א יעדער איבער זיין בוך, פערטיפט, פער׳מחט, נאטירענדיג דא און דארט עפעס אנ׳ענין, וואס איינעם אינטע־רעסירט.

דארט צווישען דעם פילפארביגען וועלטליכען עולם, טרעפט מען אויך אן, א רב, א פערנעם, מיט א פנים, איינגעראמט אין ווייסער, זילבענער הדרות׳דיגע בארד, אנגעטאן אין א זיידענע יאר־מולקע זיצענדיג איינגעבויגען אין א ספר,, פער־טאן- פערקלערט. א אמת׳ע פאטריארכאלישע דער־שיינונג. גיי ווייט פונוואנען אט־א דער רב שטאמט, און וואס זוכט ער דא, אין דער גוישער סביבה... פו זווייט פון איהם זיצט א גלאט ראזירטער חזן, מיט א גלחי׳שען איבערגעקעהרטען קאלנער, פער־טיפט אין א מוזיקאליש בוך, בעוועגענדיג מיט דער האנד אהין און אהער ,גלייך ער וואלט וועלען ארויסקריסטאליזירען א פערפלאנטערטען קאמפ־ליצירטען מוזיקאלישען אלבערעווא טאקט.

עס זענען אויך דא פארהאן ארץ־ישראל׳דיגע יודישע און אראבישע סטודענטען אין א גאנץ פיי־נעם מאסשטאב ,וועלכע קומען אהער אויסנוצען די אלע גייסטיגע ווערטען פון די פערשידענע אר־יענטאלישע אנטיקען מאנוסקריפטען און אלע אנ־דערע אוצרות, וואס האבען א שייכות צו אריענטא־ליסטיק...

נאך א שיין אינטערעסאנט בילד בעצ״רט און בעחנט דעם געוואלדיגען קאלאסאלען פערנעם פון טיפען און פיגורען: צווישען די פולע עקזאטישע בונטע פארבענרייכע בעקליידעטע פרויען, ווארפט זיך אויך פאר די אויגען א פיגור פון א זעהר איב־טערעסאנטער אינדיאנישער פרוי, מיט א שריי־ערישע, אר׳ענטאלישע, אזיאטישע קאלירען און פאר־בען אויף איהר אויסערליכען׳און׳טערשטען צאד־וועטעל זעהט זיך בולט ארויס א איינגעפאסטער, שימערירענדער ,פינקלדיגער דיאמאנט און אין דער מיט פון איהר שטערן א טאטואירטער, רויטער סימעטרישער קיילעכדיגער פלעק ווער איז אט די עקזאטישע פרוי און וואס איז זי? ווילט זיך אייך פרעגען...

עס ענטפלעקט זיך פאר אונזערע אויגען א ים פון פערשידענע נאציעס, אמונות און ראסען און דאך איז דער איינדרוק א קאסמאפאליטישער. עפעס דאכט זיך אייך, אז דא הערען אויף אלע גרע־ניצען פון ראסען־דיפערענצען... אהער קומט א יעדערער צ ובערייכערן זיינע ידיעות און קענטע־נישען. אלע איבעריגע קליינליכע נאציאנאלע ראס־סען, פארטיי סכסוכים שפילען דא א קנאפע ראלע.

ווער קען זיך פערגינען אזא לוקסוס, א ביבל פאר הונדערט טויזענד פונט? ענגלאנד, די רייכע מעכטיגע מדינה קען זיך אזא לוקסוס לייסטען. און נישקשה פאר א ביבליאטעק פון 6 מיליאן ביכער פאסט זיך אויך אריין אזא גייסטיג קולטו־רעלער אוצר, ווי די אויבענדערמאנטע ביבל...

צבי אראנשטיין

א טענצעריין — געווארען אנ׳אנפיה־רעריין פון ים־רויבער

דאס כינעזישע ים מיניסטעריום האט נישט לאנג צוריק ארויסגעגעבען א מעלדונג, אז אין געלען ים יאגט זיך דער רעגירונגס פלאט נאך א פלאטיליע פיראטען שיפען, ווארט ווערט אנגע־פיהרט פון דעם געוועזענעם פלאטען אפיציר פינג־הוא־אשען ,וואס איז געווארען א דעזערטיר און דערנאך א פיראט, און אז לעבען איהם אויף דער שיף געפינט זיך זיין פרוי, וואס זאל פריהער האבען געווען אנ׳אמעריקאנער קאבארעט־טענצערין.

הינטער אט דער קורצער מעלדונג שטעקט די געשיכטע פון אנ׳אמעריקאנישער פילם שוי־שפילערין ,וואס האט אין האליוואוד בשום אופן נישט געקאנט זיך דערשלאגען צו עפעס, הגם זי איז אנ׳אויסערגעוועהנליכע שעהנהייט .זי איז געווען פון וואונדערליכען וואוקס, זי האט געפרובט זיך דערשלאגען צו דערפאלג מיט פערשידענע מיטלען. געביטען עטליכע מאל דעם נאמען און די פארב פון די האר אבער אז ס׳איז נישטא קיין מזל העלפט דאס אויך נישט. זי האט אין האלי־וואוד געהייסען מעי סקאט, און ווי אנדערע, איז זי אויך געווען פלאטין־בלאנד און איינע פון די בעסטע אקטריסעס.

א סך פון די שלימזלדיגע אקטריסעס זענען אנטלאפען פון האליוואוד. א טייל זענען געווארען מיסיאנערקעס און האבען זיך אוועקגעלאזט אין ווייטע לענדער צו פערשפרייטען די קריסטליכע תורה צווישען געצענדינער, און די מעהרסטע פון די אנטלאפענע האבען גלאט חתונה געהאט און זענען געווארען גוטע באלעבאסטעס. אבער דעם קלענסטען מזל פון אלע האט געהאט די קליינע מעי, ווי זי האט זיך צום לעצטען גערופען אין האליוואוד.

אין האליוואוד האט זי געלעבט ווי אלע, וועמען עס גליקט נישט אפ. כמעט יעדען צווייטען טאג האט זי זיך גערארפט מאטערען ביי פראבען פון קליינע אומבאדייטענדע ראלען, אין פערשידענע קאסטיומען. איין טאג איז זי געווען א ציגיינער מיידעל, א צווייטען טאג א דאמע אונא הארעם, א דריטען טאג א פאריזער שאנסאנעטקע א. אז. וו. זי האט געטאנצט רומבא, קאריאקא, פאוואנע און וואס נישט? אין אווענד, ווען זי איז, א מידע, א היימגעקומען נאך א טאג ארבייט, האט זי זיך אליין צוגעגרייט דאס אוונדברויט און אליין גע־מאכט דאס בעט און איז טאקע באלד געגאנגען שלאפען, ווייל דער אומבארעמהערציגער וועקזייגער וועט זיי מארגען אויפוועקען גאנץ פריה.

אנדערע פרויען אין איהר גלייכען האבען געמאכט א קאריערע אין האליוואוד. אבער איהר איז נישט געגאנגען, האליוואוד איז איהר נמאס געווארען און זי האט שוין געחאלט א שפיי טאן אויף דער קאפריזנער שטאט און אוועק וואו די אויגען וועלען טראגען. האט זי אבער דארט גע־פונען א בריטפלייציגער און בלויאויגיגער יונגער מאן מיט׳ן נאמען בילי, וואס האט פונקט ווי זי געחלומט, אז איין שעהנעם טאג וועט מען אין האליוואוד אויסגעפינען, וואס פאר א שיינע שטימע ער פערמאגט און ער וועט ווערען א סטאר. אבער ווען עס איז אוועק א יאהר און צוויי און זיין חלום איז נישט מקוים געווארען, איז אויך איהר ליבע צו איהם פערשוואונדען און דעמאלט האט זי פער־לוירען יעדע געדולד און בעשלאסען — אוועק־צופאהרען!

אבער וואוהין פאהרען. וואו די אויגען וועלען טראגען. וואס ווייטער אלץ בעסער. איהר ערשטער אפשטעל איז געווען אין סאן פראנציסקא. דאר־טען האט דער רויטער קרייץ ווערבירט קראנקען־שוועסטער פאר כינע ,וואו עס קומען פאר שטענדיגע רעוואלוציעס און מלחמות, פאלט איהר איין, זי וועט אויך ווערען א שוועסטער. אבער פון דעם חלום האט זיך אויך גארנישט אויסגעלאזען.

(ווייטער זעה 6־טען זייט)

ווי אזוי די פראנצויזישע יודען האבען נישט געוואלט פערטיידיגען דרייפוס'ן

דערמאנונגען פון לעאן בלום

פאריז. לעאן בלום האט אין „מאריאן“ אבגעדרוקט א גרויסען ארטיקעל וועגען דער דרייפוס־אפערע. דער ארטיקעל הייסט „ערינערונגען וועגען דער אפערע“.

אין א גלענצענדיגער פארם, מיט פיל בעאבאכטונגס־קראפט, אין לעבעדיגע פארבען, שילדערט לעאן בלום די גאנצע עפאכע פון דער דרייפוס־אפערע, מיט דער דעמאלסדיגער מענטאליטעט, מיט די שטימונגען, וואס האבען דעמאלט געהערשט אין דער געזעלשאפט. און אויף דעם פאן פון דער עפאכע געהען פארביי די גרויסע פערזענליכקייטען פון דער אפערע, אנהויבענדיג פון דרייפוס'ן אליין, וועלכער איז געוועזען דער קלענסטער, דער מעסיגסטער און אמווענינגסטענס קאמפּרישער פון אלע דרייפוסארען.

אין בעזונדערס אינטערעסאנט זענען די ערטער, וואו אין דעם ארטיקעל, וואו לעאן בלום רעדט וועגען די דעמאלטדיגע פראנצויזישע יודען, וועלכע, ווי ער אליין זאגט, האבען זיך כמעט נישט געענדערט ביז'ן היינטיגען טאג...

מיר ברענגען דא אייניגע אויסצוגען פון דעם ארטיקעל.

עטליכע וואכען נאך דעם רענער פראצעס און דער בעגנעדיגונג האט פעליקס וואלאטען (א צייכנער) ארויסגעלאזט א צייכנונג, וועלכע איך זעה נאך ביז היינט. דער קאפיטאן דרייפוס, ערנסט און פער׳חושכט, זיצט אויף א שטוהל, אויף זיינע קניה זיצען צוויי קליינע קינדער און ווען דאס קלענסטע בעט איהם: „פאפא, דערצעהל מיר א געשיכטע!“ — דרעהט ער אויס דעם קאפ.

א געשיכטע? דער קאפיטאן דרייפוס וואלט נישט אומשטאנד געוועזען צו דערצעהלען זיין געשיכטע. ער האט זי נישט פערשטאנען און נישט געקענט.

ער איז איצט געשטארבען, נאך 30 יאהר אבזאלוטער צוריקגעצויגענקייט. ער, וועלכער האט פול געמאכט די וועלט מיט זיין נאמען, און ער אליין האט וועגען דעם פערגעסען. ער איז געוועזען א בעשיידענער מענש, מיט אן׳ערנסטען גייסט. ער האט אין זיך נישט געהאט קיין שטריך פון א העלד, חוץ זיין שטומען און פעסטען מוט. זייענדיג זעהר איינפאך, נישט האבענדיג קיין שום פרעסטיזש, פאראד און רעדנער־קראפט — האט ער נישט געפונען לגבי זיינע ריכטער דעם „אויסגעשריי פון אונשולד“.

אין די בריף, וואס ער פלעגט שרייבען צו זיין פרוי, פאר די 5 יאהר פון זיין לעבען אויפ'ן טייוועל־אינזעל, געפינט מען נישט די מינדעסטע רעוואלט־בצווערונג. דאס געפיהל פון רעספעקט צו עלטערע איז געווען אזוי מעכטיג אין איהם, אז ער האט זיך אנפערטרויט נאר זיינע שעפען און האט געגלויבט, אז נאר זיי וועלען אנערקענען און פעריכטען דעם שרעקליכען טעות. דער דאזיגער צוטרוי איז געוועזען זיין שטיצע. ער האט תמיד געוויסענהאפט געפאלגט אלע בעפעהלען. ער האט געהאלטען עקשנות'דיג דעם סוד, אפילו לגבי זיין פרוי און זיין ברודער מאטיע, בעת דער אויספארשונג... זיין מיליטערישע גרויסקייט איז בעשטאנען פון אונטערטעניגקייט.

ער האט באמת גארנישט געהאט קיין געמיינזאמעס מיט זיין „אפערע“ און קיין שום בערוף פאר דער ראלע, וואס א קאפריז פון דער געשיכטע האט איהם געגעבען. ער וואלט אפשר קיין דרייפוסאר נישט געוועזען, ווען ער איז נישט דרייפוס...

און לעאן בלום דערצעהלט ווייטער ווי אזוי די אפערע האט פערכאפט יענעם דור. איצטיגע דורות קענען עס גאר נישט בעגרייפען. בלום האט עס בשום אופן נישט געקאנט געבען צו פערשטעהן זיין אייגענעם זוהן. 2 יאהר צייט האט דאס גאנצע לעבען אין פראנקרייך אבגעשטעלט זיך, און אלע האבען נאר געאטעמט מיט דער דרייפוס־אפערע. מענשען פלעגען זיך מקריב זיין פאר דער אפערע...

בלום רעכענט בקיצור אויס די גרויסע פערזענליכקייטען פון יענער צייט: זשארעס און קלעמאנסא, בערנאר לאזאר און לוסיען הער, פרעסאנסע, פיקאר, שערער־קעסטנער, זאלא, אנאטאל פראנס, אקטאוו מירבא, אנא דע נאאי... אלע שוין געשטארבען. עס זענען נאך פערבליבען: לעווי־ברוהל, מארסעל פרעווא...

און ווייטער געהט א גאלעריע פון מענשליכע געשטאלטען, וועלכע זענען איהם געוועזען נאהענט אין יענער צייט, מיט וועלכע ער פלעגט טרעפען זיך צוזאמען אין די ליטערארישע קרייזען... ער דערצעהלט ווי אזוי אלע זענען לכתחילה געוועזען גלייכגילטיג צו דער אפערע, און אפילו ער אליין האט גארנישט געהערט וועגען דרייפוסן און נישט געטראכט וועגען זיין אונשולד... בלויז בערנאר לאזאר, מישעל ברעאל און אייניגע געצעהלטע מענשען האבען זיך דעמאלט אינטערעסירט מיט דער אפערע.

אמאל האט זיך בלום דערוואוסט, אז ביי זיינעם א שכן, א הויכען בעאמטען — האט אן׳אפיציר, א געוויסער קאלאנעל ראזשע דערצעהלט, אז דער גענעראל שטאב האט בעקומען ידיעות, אז „עס האט זיך ערגעץ געגרינדעט א יודישער אינטערנאציאנאלער סינדיקאט, מיט ריזיגע געלדמיטלען, כדי צו בעפרייען דעם פעררעטער דרייפוס“.

און דא שווימט ארויס צום ערשטען מאל דער יודישער מאמענט אין דער אפערע.

אין די יודישע קרייזען, וואו איך פלעג קומען — אין די קרייזען פון מיטעל־קלאס, יונגע ליטעראטען, בעאמטע — האט נישט עקזיסטירט די מינדעסטע נייגונג צו דרייפוסיזם... די יודען האבען אין אלגעמיין אנגענומען די פעראורטיילונג פון דרייפוסן אלס ענדגילטיגע און גערעכטע. זיי פלעגען נישט רעדען צווישען זיך וועגען דער אפערע. זיי פלעגען אויסמיידען די טעמע און נישט אויפהויבען זי. א גרויסע צרה האט געטראפען דאס פאלק ישראל. מען האט עס בעדארפט איבערטראגען שווייגענדיג, ביז די צייט און דאס שפיל־שווייגען וועלען אבמעקען אלץ.

די יודישע מאסע האט זאגאר אויפגענומען מיט פיל אונצופרידענהייט און רעזערוו דעם אנהויב פון דער קאמפאניע פאר רעווידירען דעם פראצעס.

עס האט געהערשט אזא מין סענטימענט: „דאס איז א זאך, אין וועלכער יודען דארפען זיך נישט מישען“... אין דעם דאזיגען סענטימענט זענען געווען פערשידענע טעמים: קודם כל פאטריאטיזם און זאגאר א פערשארפטער פאטריאטיזם, רעספעקט צו דער ארמעע, צוטרוי צו איהרע שעפען. אן׳אונמעגליכקייט צו האלטען זיי פאר נישט־אביעקטיוו, און פעלערהאפט. דא איז אבער אויך געוועזען א מין פארזיכטיגקייט, אן׳עגאאיסטיש און קליינליך געפיהל, וואס מען וואלט געדארפט אנרופען נאך מיט שארפערע ווערטער. די יודען האבען נישט געוואלט, אז מען זאל קענען גלויבען, אז זיי פערטיידיגען דרייפוסן, ווייל דרייפוס איז א יוד. זיי האבען נישט געוואלט, אז מען זאל קענען צושרייבען זייער שטעלונג צו א ראסען־סאלידאריטעט. בעזונדערס האבען זיי נישט געוואלט פערטיידיגענדיג א צווייטען יודען — געבען ארגומענטען דער אנטיסעמיטישער לייזענשאפט, וואס האט שטארק געהערשט דעמאלסט.

די ארעסטירונג און פעראורטיילונג האבען שוין געבראכט שאדען די יודען. עס האט נישט געטויגט, אז די קאמפאניע פאר דער רעוויזיע זאל זיי קאמפראמיטירען נאך מעהר. די יודען פון דרייפוסעס עלטער, די וועלכע האבען געהערט צו די זעלבע סאציאלע שיכטען, און וועלכע זענען נאך א רייה פערשידענע שווערע קאנקורסען אריין אלס אפיצירען אין שטאב פון דער ארמעע, אדער אלס בעאמטע אין דער אדמיניסטראציע — זענען געוועזען אויפגעבראכט פון דעם געדאנק, אז א פיינדליכער פאראורטייל קען קומען צושטערען זייערע קאריערעס. אריינלייגענדיג דעם פעדעטער אין חרם — האבען זיי אפגעשטויסען די צו־פלייסיגע ארבייט פון זיינע פערטיידיגער.

מיט איין ווארט, כדי צו געבען א געטרייע בילד פון יענער מענטאליטעט — וואלט מען געדארפט ארומקוקען זיך היינט [illegible] די רייכע יודען, די יודען פון מיטעל־קלאס, די יודען־בעאמטע האבען מורא געהאט פאר דעם קאמף וואס האט זיך אנגעהויבען ארום דרייפוסן, פונקט ווי זיי האבען היינט מורא פאר'ן קאמף געגען פאשיזם. זיי האבען געטראכט נאר, ווי אזוי אריינצוגראבען זיך און בעהאלטען זיך. זיי האבען געמיינט, אז צוליב זייער נארישער נאטראליטעט — וועט דער אנטיסעמיטיזם פערביגיין. זיי באבען אין דער צוליב זייער נארישער נייטראליטעט — וועט דער שטיל געשאלטען די יעניגע פון זיי, וועלכע האבען ארויסגעהענדיג אין דער עפענטליכקייט — געשטעלט זיי אין די אויגען פון דעם אייביגען שונא. זיי האבען נישט פערשטאנען, פונקט ווי זיי פערשטעהען עס נישט היינט, אז קיין שום פארזיכטס־מיטעל וועט נישט אפנארען דעם געגנער און אז זיי וועלען בלייבען קרבנות פון דעם טריומפירענדען אנטידרייפוסיזם, אדער פאשיזם...

דאס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור

היינט די ענטהילונג פון דער מצבה אויפ'ן קבר פון ח. נ. ביאליק

תל־אביב. אויף כ״ה תמוז (היינט), צום ערשטען יאהר־טאג פון דער קבורה פון ח. נ. ביאליק, איז בעשטימט געווארען די ענטהילונג פון דער מצבה אויף זיין קבר. די ארבייטען ביים אויפשטעלען די מצבה זענען די לעצטע טעג געפיהרט געווארען אין א שנעלען טעמפא.

די מצבה איז אויסגעפיהרט געווארען לויטן פראיעקט, וואס האט אין קאנקורס פאר א פעראייניגטער קאמיסיע (מיט פארשטעהער פון דער יודישער אגענץ, ועד־הלאומי, עיריה פון תל־אביב און ליטעראטען־פערבאנד) בעקומען די ערשטע פרעמיע. דער פראיעקט איז אויסגעארבייט געווארען דורכן מאלער משה מוקדי, און די מצבה איז אויסגעפיהרט געווארען דורך איהם און דעם סקולפטאר משה ציפער. די מצבה, אויסגעפיהרט פון א״י־שטיין, האט 4,60 מעטער די לענג און 3,90 מעטער די ברייט. די מצבה האט א טרעפ־קאנסטרוקציע פון פיר שטיינער, איינס אויפן אנדערען, אנדערטהאלבען מעטער די לענג, 75 סענטימעטער די ברייט און הויך. די שטיינער האבען פון ביידע זייטען אויסגעהאקטע בלומען־טעפ. אין פראנט פון הויפט־שטיין זענען אויסגעהאקט די אותיות ח. נ. ביאליק, און אויפן אונטערשטען שטיין, פון א זייט, די דאטען פון געבורט און טויט.

שאול טשערניכאווסקי — פרעזעס פון העבראישען פען־קלוב

תל־אביב. אויף דער לעצטער אלגעמיינער פערזאמלונג פון העבראישען פען־קלוב איז אלס פרעזעס פון קלוב געוועהלט געווארען שאול טשערניכאווסקי, אלס וויצע־פרעזעס דוד שמעונוביץ. דער פען־צענטער אין א״י צעהלט 52 מיטגלידער, דערונטער 44 אין תל־אביב. אין דער צאהל זענען נישט אריינגערעכענט די מיטגלידער פון העבראישען פען־קלוב אין ווארשע און ניו־יארק.

פארוואס האבען יודען נישט בעקומען די קאנצעסיע אויף אויסטריקענען בארען אין סיריען?

ירושלים. דער אראבישער „פעלעסטין“ טיילט מיט פון ביירוט די סיבות, צוליב וועלכע דער הויך־קאמיסאר פון סיריען, גראף דע מארטעל, האט בעשלאסען נישט אנצונעהמען דעם פראיעקט פון דער יודישער געזעלשאפט וועגען דער קאנצעסיע אויף אויסטריקענען די זומפען פון דעם בארען־קאמפלעקס אל־אמעק אין סיריען. די אינפארמאציעס פון „פעלעסטין“ זאלען שטאמען פון דעם קרייז־קאמיסאר פון אנטיאכיען, וועלכער זאל זיי האבען מיטגעטיילט אויף א רעגירונגס־בעראטונג.

לויט די דאזיגע אינפארמאציעס האט די יודישע דרענאזש־געזעלשאפט געהאט פארגעשטעלט עטליכע פלענער, דער ערשטער פלאן, האט געהאט ענטהאלטען א פונקט, וואס פאדערט צו ערלויבען יודען, זיך צו בעזעצען אויף א טייל פון דעם אויסגעטריקענטען באדען. דערויף האט דער הויך־קאמיסאר נישט געוואלט איינגעהען, ווייל ער איז געגען א יודישען ישוב אין דער אויסגעטריקענטער געגענד. די געזעלשאפט האט דאן פארגעשטעלט א צווייטען פראיעקט, אין וועלכען זי האט מוותר געווען אויפן פלאן פון יודישער קאלאניזאציע, אבער גלייכצייטיג פערקלענערט דעם קאסטען־פרעלימינאר פון די דרענאזש־ארבייטען, פון 170 אויף 60 מיליאן פראנק. דער הויך־קאמיסאר האט אויף דעם פערקלענערטען פרעלימינאר נישט געוואלט איינגעהען. און די סירישע רעגירונג האט לסוף בעשלאסען אומצוקעהרען זיך צו אנ׳אלטען דרענאזש־פלאן, וואס איז געוועזען פרעלימינירט אויף א סומע פון בלויז 12 מיליאן פראנק. די דאזיגע סומע וועט גערעקט ווערען פון דער שאץ־קאמער פון דער קרייז־רעגירונג פון אנטיאכיען. ווי עס הייסט, זאל די סירישע רעגירונג די אויסגעטריקענטע שטחים פון אלראמעך פארצעלירען פאר קאלאניזאציע־צוועקען און זאגאר זיין גרייט איבערצוגעבען דעם גאנצען בארען־קאמפלעקס א גרויסער קאלאניזאציע־געזעלשאפט, בתנאי, אז זי זאל נישט האבען קיין פאליטישע בעשטרעבונגען.

מיטגליד פון אראבישער עקזעקוטיווע פערקויפט יודען בארען

ירושלים. „אל אראביא“ טיילט מיט, אז דער מיטגליד פון דער אראבישער עקזעקוטיווע יאזעף זעמריק האט פערקויפט א תל־אביב׳ער יוד זיין בארען־שטח אין בית־שאן.

אפקלאנג פון דער אראבישער סענסאציע מיטן „איטאליענישען בריף“ צום מופטי

ירושלים. די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז די געריכטס־מאכט האט זיך אפגעזאגט אנצונעהמען אנ׳אנקלאגע פון מיטגליד פון דער אז. געז. „סיריש־א״י׳דיגער דעלעגאציע אין זשענעווע“, אחמאן אל־דזשאברי געגען די „פעלשער“ פון בערימטען „איטאליענישען בריף“ פון עמיר שעקיב ארסלאן צום ירושלים׳ער מופטי. אל־דזשאברי איז אפגעפאהרען קיין זשענעווע, וואו ער וועט מיטן עמיר ארסלאן בעטראכטען די פראגע וועגען א צווייטער ווענדונג צום בריטישען קאלאניאל־אמט צו ערלויבען דעם עמיר קומען קיין א״י און פערפיהרען א פראצעס געגען די „פעלשער“.

האלב מיליאן פונט הלואה פאר יפו

ירושלים. די יפו׳ער שטאט־פערוואלטונג האט בעשלאסען מאכען א הלואה פון א האלב מיליאן פונט אויף דער ענטוויקלונג פון דער שטאט. די פערוואלטונג ווענדעט זיך צו דער רעגירונג וועגען בעשטעטיגען דעם הלואה־פראיעקט.

פארוואס איז געשלאסען געווארען די קונסט־זייד־פאבריק „משי“?

תל־אביב. לויט דער ערקלערונג פון איינעם פון די אייגענטימער פון דער געשלאסענער קונסט־זייד־פאבריק „משי“ פון די ברידער זאקס, פאלט דערפאר די שולד טיילווייז אויף דער רעגירונג, וועלכע האט נישט אונטערגענומען קיין שום מיטלען געגען דעם דעמפינג־אימפארט פון אויסלענדישע זייד־שטאפען און טיילווייז אויף דעם פובליקום אין א״י, וואס ווייזט נישט ארויס קיין פערשטענדעניש פאר דער אונטערשטיצונג פון דער היימישער פראדוקציע. אימפארטערען פון יאפאנישע זייד־אויס־ארבייטונגען אין א״י פלעגען יערען טיפ פון דער „משי“־פראדוקציע שיקען אין מוסטערן קיין יאפאן, וואו מען פלעגט זיי קאפירען, און תיכף פלעגען זיך אויפן א״י־מארק בעווייזען קאפירטע יאפאנישע אויסארבייטונגען צו ביליגע דעמפינג־פרייזען.

די געשלאסענע „משי“־פאבריק, אין וועלכער עס איז אינוועסטירט געווארען א קאפיטאל פון 30 טויזענד פונט, האט עקזיסטירט 20 חדשים. צוליב דער ליקווידאציע פון דער פאבריק האבען פערלוירען די ארבייט 120 ארבייטער. די פאבריק האט געהאט א שפינעריי, וועבעריי און פארבעריי און האט געליסטעט קאנקורענץ דעם אימפארט פון סירישע זייד־אויסארבייטונגען.

יודישע קינדער פון דייטשלאנד אין ארץ־ישראל

ירושלים. קיין א״י איז די טעג אנגעקומען א ווייטערע גרופע פון 38 יודישע קינדער פון דייטשלאנד אין עלטער פון 15 ביז 17 יאהר. די קינדער זענען אוועקגעשיקט געווארען קיין נינענאר און תל־חי, וואו זיי בעקומען לאנדווירטשאפטליכע ערציהונג, וועלכע דויערט געוועהנליך 2 יאהר.

די שטרייטען אין אראבישען לאגער

ירושלים. די לעצטע צייט מעהרען זיך אין אראבישען לאגער פעסימיסטישע שטימען איבער די אויסזיכטען אויף א שלום צווישען די אראבישע פארטייען. „אל־דיפאע“ שרייבט, אז די לעצטע פרובען צו ברענגען צו א פערשטענדיגונג שיינען דער וויל נישט צו זיין ערפאלגרייך. חייל די געגנער פון א שלום זענען צאהלרייכער ווי די אנהענגער. אנאליזירענדיג די סיבות, מיינט „אל־דיפאע“ אנטיילווייז נעהמט זיך עס דערפון, וואס געגען דער שאפונג פון א נייער אראבישער עקזעקוטיווע אויף גערעכטע יסודות טרעטען ארויס פיל פיהרער בלויז דערפאר, וואס זיי זענען זיכער, אז זיי וועלען אין דער דאזיגער קערפערשאפט נישט געוועהלט ווערען אדער האבען וועגען דעם שטארקע ספקות. די צייטונג פאדערט אויף די אראבישע פיהרער אפצושטעלען דעם דאזיגען פערזענליכען קאמף און שטעלט פעסט, אז אין גרונד זענען צווישען די אראבישע פארטייען נישטא קיין ווייט־געהענדע, פרינציפיעלע חילוקי־דעות, נישט וועגען די צילען און נישט וועגען די מיטלען. יעדער לעזער פון די פערשידענע פארטיי־פראגראמען וועט לייכט איינזעהן, אז אלע אראבישע פארטייען שטרעבען צו אונאפהענגיגקייט פון א״י אין די ראהמען פון אנ׳אלאראבישער פעדעראציע, אלע ווארפען אפ די באלפור־דעקלאראציע און אנערקענען נישט די יודישע נאציאנאל־היים, וואס שייך די מיטלען פון די בעזונדערע פארטייען, ווייס אויך יעדערער, אז זייער טעטיגקייט טרעט נישט ארויס פון די ראהמען פון שרייבען מעמארי־יאלען און פראטעסטען.

א טענצערין — געווארען אנ׳אנפיהרערין פון ים־רויבער

(ענדע פון דער 5־טער זייט)

דער רויטער קרייץ האט געהאט מעהר קאנדידאטען ווי ער האט געדארפט.

אין איין שעהנעם טאג איז איהר אבער געלונגען זיך אריבערצוכאפען דעם שטילען ים קיין שאנכיי, כינע, וואו אלץ איז א געשעפט און וואו דער קלענסטער פערגעניגען ווערט טייער בעצאהלט. אנגעטון אין א נישטיגען קאסטיום, די נעגעל פון די פינגער לויכטענדיג בעמאלט, האט זי דארטען דעביוטירט אלס קאבארעט טענצערין אויפ'ן דאך־גארטען פון א גרויסען האטעל. די מענשען, אנגערעגט פון א שרייענדיגען ליכט, פון דעם בעטויבענדיגען ליארעם פון דזשאז־ארקעסטער און פון די געפעהרליכע געמישטע געטראנקען, זענען פערכאפט געווארען פון איהר און האבען איהר שטארק אפלאדירט. דא האט זי ענדליך געהאט איהר דערפאלג.

צווישען די וואס פלעגען אריינקומען אין יענעם לאקאל, האט זיך אויך געפונען א כינעזישער פלאטען אפיציר, וואס האט זיך אין איהר פערליבט ביז איבער די אויערען. ער האט איהר געמאכט א הייראטס־פארשלאג. איין אויגענבליק האט זיך מעי פערטראכט. קיין תיפשער פארשוין איז דער יונגער אפיציר נישט געוועזען. קליין, דאר, שמאלע אויגעלעך און געל — אבער נאר איין אויגענבליק. און באלד דערויף איינגעוויליגט. זי איז געווארען א כינעזערין און האט געקראגען א שפאגעל נייער נאמען: די „הייליגע בלום“.

מען האט איהר נאך געזעהען עטליכע מאל מיט איהר כינעזישען מאן, ראפינירט אנגעטון און בוכשטעבליך בעזייט מיט דימענטען. אבער לאנג האט מען זי דארטען נישט געזעהען. איהר מאן, וואס איז געוועזען דער קאמאנדיר פון א הארמאטען שיפעל איז אנטלאפען פון האפען און אויף זיין אייגענער אחריות אנגעהויבען פיהרען א פיראטען רוייב אין די וואסערען פון געלען ים. מעי איז אוועק מיט איהם אויף זיין פיראטען שיף, געטיילט מיט איהם זיינע אוואנטורעס. ניטש איינמאל אין א יאהר אויסגעקומען בעשאסען צו ווערען מיט א האגעל פון קוילען, אבער אהן מורא איז זי געשטאנען לעבען איהר מאן, א מוסטער פאר די מאטראזען.

איהר מאן איז אין איין שעהנעם טאג דערשאסען געווארען, און זי האט דעמאלט איבערגענומען די קאמאנדע, און די מאטראזען וואס געפינען זיך אויף איהר שיף פאלגען זי אין פערעהרען זי נאך מעהר, ווי איהר מאן.